

BERNAMEYA PERWERDEYA PIŞTGIRÎ JI BO KESÊN XWEDÎ KÊMASIYA LAŞÎ

Komara Tûrkiye — Wezareta Perwerdeya Neteweyî
Midûriyeta Giştî ya Perwerdeya Taybet û Xizmetên Rêberiyê

Wergera kurdî (kurmancî) ya orîjînala tirkî “Bedensel Yetersizliği Olan Bireyler İçin Destek Eğitim Programı”. Naveroka temam, tevî hemû tabloyan, hatiye parastin.

Naverok

Beş	Rûpel di çapa orijînal de
A. Pêşgotin	5
1. Bernameyên Perwerdeya Piştgirî Çi Ne?	5
2. Armancên Bernameyên Perwerdeya Piştgirî	6
3. Nêrîna Bernameyên Perwerdeya Piştgirî	7
4. Pêkhateya Bernameyên Perwerdeya Piştgirî	8
5. Nêzîkatiya Fêrbûn-Hînkirinê ya Bernameyên Perwerdeya Piştgirî	10
B. Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî	12
1. Armanca Giştî ya Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî	12
2. Pêkhateya Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî	13
3. Pêvajoya Hînkirin-Fêrbûnê ya Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî	15
4. Pîvan û Nirxandin di Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî de	18
5. Xalên ku Divê Dema Bicihanîna Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî Bê Berçavgirtin	25
6. Armanc û Têvgerên Armanckirî	28
Pêvek	58

A. Pêşgotin

1. Bernameyên Perwerdeya Piştgirî Çi Ne?

Xala 14an a Biryarnameya bi Hêza Qanûnê ya Hejmar 573 ya li ser Perwerdeya Taybet, ku di sala 1997an de derket, dibêje: “Ji bo ku kesên hewceyî perwerdeya taybet armancên bernameyên perwerdeyê yên ku beşdarî wan dibin bi dest bixin, divê di hawîrdorên perwerdeyê yên her cure û her astê de piştgiriya perwerdeya taybet ji wan re bê peydakirin. Ji bo vê armancê, derfetên perwerdeya kesane û komî tîn pêşkêşkin. Ji bo kesên di temenê perwerdeya mecbûrî de yên ku hewceyî perwerdeya taybet in û di rewşeke wisa de ne ku nikarin beşdarî ti saziyeke perwerdeyê bibin, bêtî ku li asta bandorbûna wan a ji kêmasiyê bê nêrîn, bernameyên perwerdeyê yên ku armanca wan pêşxistina jêhatiyên bingeîn ên jiyane û peydakirina hewcedariyên wan ên fêrbûnê ye tîn bicihanîn.” Bi vê xalê, bingeha xizmetên perwerdeya piştgirî hate danîn. Armanca bernameyên perwerdeya piştgirî ew e ku hem ji malbatan re hem jî ji kesan re — bêtî ti sînorê temen — xizmet bike; bi rêya piştgirîdana kesan di parastina jiyana wan a serbixwe de, di warên geşedana wan de û di jêhatiyên akademîk de, û bi rêya peydakirina rehabîltasyonê ji bo kesên ku hewceyî wê ne. Gelek guhertinên ku di warê perwerdeya taybet de çêbûne, hewcedariya ji nû ve amadekirina bernameyên perwerdeya piştgirî yên ku niha di karîne de ne derxistiye holê. Di vê çarçoveyê de, dema ku bernameyên perwerdeya piştgirî bi beşdariya berfireh a akademîsyen, pispor û mamosteyan — bi awayekî kes-navendî ku rêberiya mamoste dike, digel rêbaz û teknîkên nû û pêşketinên di warê perwerdeya taybet de — ji nû ve dihatin amadekirin, ev pêvajoyên hatin şopandin:

- Bernameyên hînkirinê yên welatên cuda yên ku di salên dawî de ji ber sedemên wekhev hatine nûkirin û rojane kirin hatin lêkolînkirin,
- Xebatên akademîk ên li ser perwerdeya taybet û bernameyên perwerdeya piştgirî hatin vekolîn,
- Zagonên tîkildar, di serî de Destûra me, hatin lêkolînkirin,
- Bi mamoste û pisporên ku li navendên perwerdeya taybet û rehabîltasyonê û li navendên rêberî û lêkolînê dixebitin re civînên koma armanc hatin lidarxistin, û tê de nêrînên wan ên li ser naverok û bicihanîna bernameyên perwerdeya piştgirî hatin wergirtin,
- Ji bo avakirin û amadekirina bernameyên perwerdeya piştgirî û ji bo nirxandina pêvajoyê, çar atolyeyên cuda yên bi qasî çar rojan, bi beşdariya hemû aliyên tîkildar, hatin organîzekirin.

Li gorî hemû van xebatan, hemû nêrîn, pêşniyar, rexne û hêvî ji aliyê koma xebatê ya ji personela pispor, mamoste û akademîsyenên yekîneyên tîkildar ên Wezareta Perwerdeya Neteweyî pêk dihat ve hatin nirxandin. Li gorî encamên bidestketî, bernameyên perwerdeya piştgirî hatin vekolîn, rojane kirin û nûkirin.

2. Armancên Bernameyên Perwerdeya Piştgirî

Armancên giştî yên Bernameyên Perwerdeya Piştgirî, ku li ser bingeha “Armancên Giştî yên Perwerdeya Neteweyî ya Tirkiyeyê” û “Prensîbên Bingeîn ên Perwerdeya Neteweyî ya Tirkiyeyê” yên di Xala 2an a Qanûna Bingeîn a Perwerdeya Neteweyî ya Hejmar 1739 de hatine diyarkirin, û “Prensîbên Bingeîn ên Perwerdeya Taybet” ên di Biryarnameya bi Hêza Qanûnê ya Hejmar 573 ya li ser Perwerdeya Taybet de hatine amadekirin, wiha ne:

1. Piştgirîdana geşedana tendurist a kesên xwedî hewcedariyên taybet di warên ziman û ragihandin, xwelênêrîn û jiyana rojane, û di warên laşî, naskirinî, civakî û hestiyarî de, bi berçavgirtina pêvajoyên wan ên geşedanê yên kesane

2. Peydakirina jêhatiyên akademîk ên bingeîn ên ku kesên xwedî hewcedariyên taybet dê di jiyana xwe ya rojane de hewce bibin, û piştgirîdana wan ji bo bibin kesên serbixwe yê ku van jêhatîyan bi bandor bi kar tînin
3. Piştgirîdana kesên xwedî hewcedariyên taybet ên ku nîrxên neteweyî û manewî pejirandine, bi pêşxistina kompetensên ku bi dest xistine bi awayekî ku têkilî û tevlihbûna wan a bi civakê re misoger dike
4. Piştgirîdan û pêşxistina, di tevahiya jiyana de, kesên ku dikarin bi mirovan re têkiliyê deynin, xwe li qaydeyên civakî biadîcînin, hewl bidin beşdarî jiyana civakî bibin û jiyana xwe bi serbixwe bidomînin

3. Nêrîna Bernameyên Perwerdeya Piştgirî

Armanca bingeîn a pergala me ya perwerdeyê ew e ku zanîn, jêhatî û tevgerên bi nîrx û kompetensên me re yekbûyî bide kesê. Digel ku tê xwestin zanîn, jêhatî û tevger bi rêya bernameyên hînkirinê bîdixistin, nîrx û kompetensên me yekitiya di navbera van zanîn, jêhatî û tevgeran de ava dîkin. Nîrx ew mîrateya bingeîn in ku ji çavkaniyên neteweyî û manewî yê civakê gihîştine roja me û dê ji pêşerojê re bîdixistin. Kompetens jî, veguhastina vî mîrateyê ye nav jiyana. Ji vî alî ve, nîrx û kompetens, bi awayekî neveqetandî, bi zanîn, jêhatî û tevgerên ku tê xwestin bi rêya pêvajoyên fêrbûn û hînkirinê bîdixistin re bi hev re tînin nîrxandin, û ew nêrîna bernameyê pêk tînin.

a. Nîrxên Me

Nîrx ew raman, armanc, prensîbên exlaqî yê bingeîn an bawerî yê hevpar in ku ji aliyê piraniya endamên komeke civakî an civakê ve wek rast û pêwîst tînin pejirandin, ji bo ku hebûn, yekîtiyê, xebitîn û berdewamiya wê misoger û parastî bimîne. Nîrx diyardeyên yekîtiyêker in ku ji aliyê civakê an kesa ve tînin pejirandin. Di heman demê de, nîrx pîvan in ku tê bawerkirin hewcedariyên civakî yê civakê peyda dîkin û ji bo qenciya kesa in. Yek ji armancên bingeîn ên perwerdeya nîrxan ew e ku kes bikaribin kesayetîyê tendurist, hevgirtî û hevseng pêş bixin. Nîrx di şekildana helwest û tevgerên mirovan de xwedî rolek girîng in.

Pergala perwerdeyê ne tenê avahiyek e ku bi awayekî akademîk serkeftî ye û hin zanîn, jêhatî û tevgerên ji berê ve diyarkirî dide. Perwerdekirina kesên ku nîrxên bingeîn pejirandine erka bingeîn a pergala perwerdeyê ye; divê çalakiyên perwerdeyê û hînkirinê bikaribin bandorê li nîrx, adet û tevgerên nîfşê nû bikin. Pergala perwerdeyê fonksiyona xwe di çarçoveya peydakirina nîrxan de, bi rêya bernameyê perwerdeyê ya ku bernameyên hînkirinê jî dihewîne, bi cih tîne. Bernameya perwerdeyê bi berçavgirtina hemû hêmanên pergala perwerdeyê — wek bernameyên hînkirinê, hawîrdorên fêrbûn-hînkirinê, amûr û materyalên perwerdeyê, çalakiyên derveyê bernameyê û zagonan — pêk tîne. Di bernameyên perwerdeya piştgirî de, armanc ew e ku deh nîrxên kokê yê ku Wezareta Perwerdeya Neteweyî ji bo bernameyên perwerdeyê pêşbînî dike bîdixistin. Ev nîrx ev in: dad, hevaltî, rastgoyî, xweragirtin, sebir, rêz, hezkirin, berpirsiyarî, welatparêzî û alîkarî. Ev nîrx dê di pêvajoyên fêrbûn û hînkirinê de hem bi serê xwe hem jî bi nîrxên jêrîn ên bi wan re têkildar û bi nîrxên kokê yê din re bi hev re bîdixandin. Di Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî de, armanc ew e ku ev deh nîrxên kokê û nîrxên jêrîn ên bi wan re têkildar bîdixistin.

Di bernameyên perwerdeya piştgirî de, bi vî tîgihiştinê, nîrxên me wek bernameyê cuda an qada fêrbûnê, yekîne, mijar, beş hwd. nehatine dîtin. Berevajî wê, nîrxên me, ku armanc û ruhê dawî yê tevahiya pêvajoya perwerdeyê ne, di her yekê ji bernameyên perwerdeya piştgirî de hatine cihkirin.

b. Kompetens

Pergala me ya perwerdeyê armanc dike ku kesên xwedî karakter perwerde bike ku xwedî zanîn, jêhatî û tevgerên bi kompetensan re yekbûyî ne. Kompetens — rêza jêhatiyên ku kes dê di jiyana xwe ya kesane, civakî, akademîk û kar de hem di asta neteweyî hem jî ya navneteweyî de hewce bibin — di Çarçoveya Kualîfikasyonan a Tirkîyeyê (ÇKT) de hatine pênasekirin. Di ÇKT'ê de heşt kompetensên sereke hatine diyarkirin: ragihandin bi zimanê zikmakî, ragihandin bi zimanên biyanî, kompetensa matematîkî û kompetensên bingeîn ên di zanist/teknolojiyê de, kompetensa dijîtal, fêrbûna fêrbûnê, kompetensên civakî û welatîtiyê, hesta însiyatîf û karsaziyê, û hişmendiya çandî û îfadekirin. Di çarçoveya perwerdeya taybet de, kompetensên bi ragihandina bi zimanên biyanî re têkildar di bernamêyên perwerdeya piştgirî de nehatine nirxandin. Pênaseyên kompetensan ên ku di Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî de tên nirxandin li jêr tên ravekirin:

Hesta însiyatîf û karsaziyê: Behsa şiyana kesê ya veguhastina ramanan bo kiryarê dike. Digel afirînerî, nûjenî û risk-standinê, ew şiyana plansazkirin û birêvebirina projeyan ji bo bidestxistina armancan jî dihewîne. Ev kompetens ji bo kesan bingehek pêk tîne ku ji çarçove û mercên xebata xwe — ne tenê li malê û di civakê de — agahdar bin û derfetên karsaziyê bi dest bixin. Ew her wiha zanîn û jêhatiyên taybet ên ku mirovên çalakiyên civakî û bazirganî pêk tînin an beşdarî wan dibin hewce dikin dihewîne.

Di Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî de, piştgirîdana hesta însiyatîf û karsaziyê di nav Modula Çalakiyên Jiyana Rojane de tê armanckirin.

4. Pêkhatiya Bernamêyên Perwerdeya Piştgirî

Di bernamêyên perwerdeya piştgirî de nêzîkatiyeke modular hatiye pejirandin. Peyva “modul” bi wateya xwe ya ferhengî parçeyeke dabeşbar a tevahiyeke ye. Bi gotineke din, ew yekîneyeke biçûk e ku di nav xwe de xwedî yekitiya wateyê ye. Di vê çarçoveyê de, modul materyaleke nivîskî ye ku pênase û armancên modula têkildar, çalakiyên ku divê ji bo bidestxistina van armancan bên kirin, û amûrên pîvandîne dihewîne.

Bernamêyên perwerdeya piştgirî bi berçavgirtina hewcedariyên kesên di koma kêmasiyê ya têkildar de hatine afirandin. Ev modul ji tecrubeyên hînkirinê pêk tên ku li ser bingeha hînkirina kesane ne, xwedî destpêk û dawiyekê ne, di nav xwe de yekitiyê nîşan didin û di çarçoveyê sîstematîk de hatine rêxistinkirin. Modulên piştgirî di pêkhatiyekê de hatine amadekirin ku di nav xwe de xwedî yekitiyê ye û bi awayekî fonksiyonel hev temam dikin, bi şîkî ku destûrê dide amadekirin û bicihanîna bernamêya perwerdeyê ya kesane. Armancên di modulan de ji zanîn, jêhatî û helwestên ku divê ji aliyê kesê ve bên bidestxistin pêk tên. Ji bilî rêberiya pîspor, modul standardekê tînin ji bo perwerdeya ku dê ji aliyê navendên perwerdeya taybet û rehabîlîtasyonê ve bê bicihanîn û her wiha pêvajoya pîvan û nirxandinê hêsan dikin. Di plansazkirina hînkirinê bi modulan de, heta ku pêkan be hînkirina kesane wek bingeheke girtin. Dema armancên bernamêyên perwerdeyê yê modular tên diyarkirin, taybetmendiyên kesê, civakê û qada mijarê tên berçavgirtin. Amadekirina bernamêyekê ku li asta kesên xwedî hewcedariyên taybet tê, hewcedariyên civakê peyda dike û mijarên wê li gorî pêşketinên zanistî û teknolojîk tên rojanekirin wek prensîb hatiye pejirandin.

Bernamêyên perwerdeya piştgirî ji modulên cuda pêk tên ku dê bidestxistina armancên mebestkirî misoger bikin û ji beşên ku aîdî van modulan in. Di her modulê de, armancên ku tê hêvîkirin kes bigihîjin wan, tevgerên armanckirî û ravekirinên taybet — bi berçavgirtina asta kompetensa kesan di pratîkê de ji bo bidestxistina armancan — cih digirin. Ravekirin dikarin li ser pîvanên jêrîn ên bernamêyê bin, wek taybetmendiyên armancê, fêrbûna pêşmerc, rêbaza hînkirinê, materyal û pîvandî.

Modul di nav xwe de ji beşan pêk tên. Beşên di nav modulan de li gorî taybetmendiyan qadan bi nêzîkatiyeke xêzikî û bi nêzîkatiyeke gijgijokî hatine nixandî. Bi vê wateyê, bernamêyên perwerdeya piştgirî xêzikî ne, ji ber ku di hin modulan de beşên hene ku tê de pêşketina gav bi gav û fêrbûna pêşmerc mecbûrî ne. Yanî, berî ku armancek bê bidestxistin nayê derbasî armanceke din bûn. Hin modul jî, ji aliyê nêzîkatiya naverokê ve xwedî karakterekî gijgijokî ne, ji ber ku beşên di nav modulan de dikarin car caran ji aliyê berfirehiyê ve bîr berfirehkirin û dikarin di demên cuda de bîr dubarekirin.

Di encamê de, modulên perwerdeya piştgirî ji beşan pêk tên ku kes-navendî ne, li dora armancên bi zelalî diyarkirî hatine avakirin, di nav xwe de yekbûyî ne û nixandina performansê kesane pêkan dîkin. Wekî din, her yek ji modulên perwerdeya piştgirî, ku ber bi fêrbûna kesane ve ne, hin jêhatî û/an zanîn dihevin. Modulên perwerdeya piştgirî yên ku hatine amadekirin xwedî wê taybetmendiye ne ku berjewendî, daxwaz û şîyanên kesê berçav digirin, têgihiştineke cuda tînin pratîka perwerdeyî û derfeta livîna di navbera modulan de peyda dîkin.

Modul ji mamosteyan re derfeta nixandina berdewam di tevahiya pêvajoya hînkirinê de peyda dîkin. Nixandîna bi rêya rewşan an çareserkirina pirsgerêkê ji hawîrdora rastîn hilbijartî hatine afirandin.

Kod

Di kodkirina beş, armanc û tevgerên armanckirî yên di bernamêyên perwerdeya piştgirî de nêzîkatiya sistematîk a jêrîn hatiye şopandin.

1	1.1	1.1.1	1.1.1.1
Hejmara Modulê	Hejmara Beşê	Hejmara Armancê	Hejmara Tevgera Armanckirî
2	2.1	2.1.1	2.1.1.1
Hejmara Modulê	Hejmara Beşê	Hejmara Armancê	Hejmara Tevgera Armanckirî

5. Nêzîkatiya Fêrbûn-Hînkirinê ya Bernamêyên Perwerdeya Piştgirî

Bernameyên perwerdeya piştgirî li gorî dîzaynên bernamêyê yên fêrxwaz-navendî hatine amadekirin. Dîzaynên bernamêyê yên fêrxwaz-navendî li ser felsefeya perwerdeyî ya pêşverû û pragmatîst ava bûne. Di dîzaynên bernamêyê yên fêrxwaz-navendî de, hewcedariyên kesê ji berê ve tên diyarkirin û bernamê li gorî wê tê amadekirin. Naveroke bernamêyê ji berjewendiyên hevpar pêk tê û fêrbûn beşek ji tecrubeya jiyana kesê ye. Dîzaynên bernamêyê yên fêrxwaz-navendî dikarin kes-navendî an tecrube-navendî bin. Di dîzaynên fêrxwaz-navendî de, berjewendî û hewcedariyên kesê girîng in. Ji vî alî ve, herdu dişibin hev. Lê belê, di dîzaynên fêrxwaz-navendî de hewcedarî ji berê ve tê diyarkirin, di dîzaynên tecrube-navendî de hewcedariyên fêrxwaz ji aliyê mamoste ve di jiyana dibistanê û di jiyana civakî de tên diyarkirin.

Bi vê wateyê, digel ku bernamêyên perwerdeya piştgirî bi awayekî fêrxwaz-navendî hatine amadekirin, ji mamosteyên ku bernamêyan bi cih tînin re jî hatiye pêşniyarkirin ku pratîkên tecrube-navendî wek bingehe bigirin. Bi vê wateyê, helwest û biryarên mamoste yên anî û kompetensa wan a di bicihanîna bernamêyê de gelekî girîng in. Di bernamêyên fêrxwaz-navendî û tecrube-navendî de, dema pêvajoya fêrbûn û hînkirinê tê plansazkirin, divê asta performansê, taybetmendî û şewazên fêrbûnê yên kesê bîr berçavgirtin. Berçavgirtina hewcedariyên perwerdeyî yên kesê yên niha û yên pêşerojê û cihkirina tevgerên ber bi zanîn, jêhatî û helwestên ku

hewcedariyên perwerdeyî yên dê bên diyarkirin hewce dikin, xala navendî ya bernameyên perwerdeya piştgirî bûye.

Bernameyên hînkirinê yên modular bi awayekî hatine amadekirin ku rêbaz, stratejî û teknîkên hînkirinê yên di pratîkê de pêşniyarkirî, nixandinên performansa kesane, û fêrbûna jiyandirêj a li ser bingeha fêrbûna çalak a kes-navendî piştgirî dikin. Wekî din, hevkarîya malbat û mamoste, yên ku di tevahiya jiyana kesê de hêmanên piştgirî û rêber in, ji bo vê bernameyê jî gelekî girîng e.

Ji bo hemû kesên hewceyî perwerdeya taybet, divê li ser bingeha bernameyên perwerdeya piştgirî, li gorî taybetmendî, performans û hewcedariyên wan ên kesane, “Bernameya Perwerdeyê ya Kesane (BPK)” bê amadekirin û bicihanîn. Di diyarkirina armancên ku dê di BPK’ê de cih bigirin, di rêxistinkirina pêvajoya fêrbûn-hînkirinê û di nixandina serkeftinê de, amadebûn û taybetmendiyan naskirinî, civakî û laşî yên wî kesî dikarin cuda bin. Ji ber vê yekê, dema pêvajoya fêrbûn-hînkirinê tê plansazkirin, divê cudahiyan kesane (performansa niha, astên amadebûnê, şêwaz û hewcedariyên fêrbûnê, cudahiyan sosyo-çandî, hwd.) bên berçavgirtin. Li gorî van ravekirinan, divê BPK’yek ber bi kesê ve bê amadekirin.

Divê di pêvajoya fêrbûn û hînkirinê de stratejî, rêbaz, amûr û materyalên guncaw bên hilbijartin. Divê bala li ser wê bê ku çalakiyan ku dê di pêvajoya fêrbûn û hînkirinê de cih bigirin gav bi gav bên amadekirin û bicihanîn — ji berçavî ber bi razber, ji hêsan ber bi zehmet, ji naskirî ber bi nenaskirî, û ji nêzîk ber bi dûr. Divê bal bê dayîn ku zimanê di xebatan de tê bikaranîn û çalakiyan ku tên bicihanîn li temen û taybetmendiyan geşedanê yên kesê tên. Divê hawîrdorên guncaw bên amadekirin û bi çalakiyan bên pircureyîkirin, da ku kes bikaribin di jiyana rojane de bi bandor ragihînin û bi awayekî çalak beşdarî hawîrdora civakî bibin. Bi rastî jî, kesên xwedî hewcedariyên taybet dema fêr dibin li gorî kesên bi awayekî tîpîk fêrbûyî hewceyî rêbaz û teknîkên cuda ne. Divê di bernameyên hînkirinê de rêbaz û teknîkên hînkirinê yên li ser bingeha hestên pirjimar bên bikaranîn.

B. Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî

1. Armanca Giştî ya Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî

Bi vê bernameyê, tê hêvîkirin ku kesên xwedî kêmasiya laşî:

1. Jêhatiyên xwe di qonaxên geşedana motorîk a tîpîk de pêş bixin
2. Jêhatiyên xwe yên motorîk ên giştî û hûrgilî pêş bixin
3. Di hemû qonaxên geşedanê de kontrola rast a rawestan, tevger û hevsengiyê bi dest bixin
4. Jêhatiyên pêkanîna çalakiyên jiyana rojane bi serbixwe bi dest bixin
5. Beden, mil û lingên xwe di çalakiyên li gorî asta wan a geşedanê de bi awayekî fonksiyonel bi kar bînin
6. Yekitiya hestî, têgihiştinî û motorîk a ji bo rawestan û tevgera rast pêwîst bi dest bixin
7. Jêhatiyên xwe yên têkildarî veguhastin, guhertina pozîsyonê û ambulasyonê pêş bixin
8. Jêhatiyên xwe yên bikaranîna cîhaz, amûr û alavên alîkar pêş bixin
9. Digel şiyana xwe ya tevgerê, yekitiya xwe ya naskirinî, hestî, psîkolojîk û civakî pêş bixin

2. Pêkhateya Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî

Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî ji heşt modulan pêk tê. Ev modul di şemaya jêrîn de tên nîşandan.

Modul	Beşên di Modulê de
Jêhatiyên Motorîk ên Asta Destpêkê	• Razana li ser pişt • Razana li ser zik
Rûniştin	• Rûniştina bi Piştgirî • Rûniştina bê Piştgirî
Amadekarî ji bo Meşê	• Xişîn • Li ser Çokan Bûn • Derbasbûna Rawestanê
Meş	• Rawestana bi Piştgirî • Rawestana bê Piştgirî • Meşa bi Piştgirî • Meşa bê Piştgirî
Jêhatiyên Motorîk ên Giştî yên Asta Pêşketî	• Hilkişîn û Daketina Derenceyan • Performansa Motorîk a Giştî
Jêhatiyên Motorîk ên Hûrgilî	• Girtin û Berdan • Jêhatiyên Xêzkirinê • Jêhatiyên Dest û Hevrêziya Dest-Çav
Jêhatiyên Motorîk ên Têgihiştina Hestî / Pêvajokirina Hestî	• Pergala Proprioseptîf • Pergala Vestîbular • Pergala Taktîl • Têgihiştina Dîtbarî

Modul	Beşên di Modulê de
Çalakiyên Jiyana Rojane	• Serxwebûn li Malê • Çalakiyên Lênêrîna Kesane • Cilrakirin • Cillêkirin • Vekirin/Girtina Girêdanên Cilan • Çalakiyên Xwarin û Vexwarinê

Modul, Beş û Saetên Dersê

Modul	Beş û Saetên Dersê	Tevahî
Jêhatiyên Motorîk ên Asta Destpêkê	1. Razana li ser pişt — 125 saetên dersê 2. Razana li ser zik — 125 saetên dersê	Tevahî: 250 saetên dersê
Rûniştin	1. Rûniştina bi Piştgirî — 150 saetên dersê 2. Rûniştina bê Piştgirî — 150 saetên dersê	Tevahî: 300 saetên dersê
Amadekarî ji bo Meşê	1. Xişîn — 100 saetên dersê 2. Li ser Çokan Bûn — 100 saetên dersê 3. Derbasbûna Rawestanê — 100 saetên dersê	Tevahî: 300 saetên dersê
Meş	1. Rawestana bi Piştgirî — 125 saetên dersê 2. Rawestana bê Piştgirî — 125 saetên dersê 3. Meşa bi Piştgirî — 125 saetên dersê 4. Meşa bê Piştgirî — 125 saetên dersê	Tevahî: 500 saetên dersê
Jêhatiyên Motorîk ên Giştî yên Asta Pêşketî	1. Hilkişîn û Daketina Derenceyan — 75 saetên dersê 2. Performansa Motorîk a Giştî — 75 saetên dersê	Tevahî: 150 saetên dersê
Jêhatiyên Motorîk ên Hûrgilî	1. Girtin û Berdan — 100 saetên dersê 2. Jêhatiyên Xêzîkirinê — 100 saetên dersê 3. Jêhatiyên Dest û Hevrêziya Dest-Çav — 100 saetên dersê	Tevahî: 300 saetên dersê
Jêhatiyên Motorîk ên Têgihîştina Hestî / Pêvajokirina Hestî	1. Pergala Proprioceptîf — 100 saetên dersê 2. Pergala Vestîbular — 100 saetên dersê 3. Pergala Taktîl — 100 saetên dersê 4. Têgihîştina Dîtbarî — 100 saetên dersê	Tevahî: 400 saetên dersê
Çalakiyên Jiyana Rojane	1. Serxwebûn li Malê — 50 saetên dersê 2. Çalakiyên Lênêrîna Kesane — 50 saetên dersê 3. Cilrakirin — 50 saetên dersê 4. Cillêkirin — 50 saetên dersê 5. Vekirin/Girtina Girêdanên Cilan — 50 saetên dersê 6. Çalakiyên Xwarin û Vexwarinê — 50 saetên dersê	Tevahî: 300 saetên dersê
8 Modul		Bi tevahî 2500 saetên dersê

NÎŞE: Li gorî benda 3an a Xala 31an a Rêzîknameya Wezareta Perwerdeya Neteweyî ya li ser Saziyên Perwerdeya Taybet, dikare bê pêşniyarkirin ku modulek carekê bê dubarekirin, bi taybetî ji bo wê armancê.

3. Pêvajoya Hînkirin-Fêrbûnê ya Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî

Nêzîkatiyên Fêrbûn-Hînkirinê

Ji bo peydakirina armanc û tevgerên armanckirî yên di modulan de, îşaretên li gorî hewcedariyên kesê — wek alîkariya laşî, îşaretên devkî, îşaretên bi nîşanan û modelkirin — û nêzîkatiyên zincîrkirina paşverû û zincîrkirina pêşverû tên bikaranîn.

Alîkariya Laşî

Alîkariya laşî ew îşaret e ku bi giştî dema perwerde dest pê dike pêşî tê bikaranîn. Alîkariya laşî ew alîkarî ye ku bi rêya têkiliya dest a guncaw û rêberiyê di dema tevgerên ku çalakî û jêhatiyên laşî hewce dikin de tê dayîn. Ew di hînkirina tevger û jêhatiyên ku kes nikare pêk bîne an bi zehmetiyeke mezin pêk tîne de tê bikaranîn. Mînak, heke kes dema rawestiyayî nikaribe çokên xwe kilît bike, terapîst bi bikaranîna girtinên dest bi awayekî ku alîkariya kilîtîkirina çokan dike, wî radiweste.

Alîkariya laşî dikare gav bi gav bi du şêweyan bê bicihanîn: alîkariya laşî ya tam û alîkariya laşî ya qismî. Li gorî hewcedariya kesê, alîkariya laşî bi alîkariya laşî ya tam dest pê dike û li gorî rewşa pêşketinê gav bi gav tê kêmkirin; paşê alîkariya laşî ya qismî jî tê kêmkirin û ber bi çavdêriya bi rêberiya devkî ve tê meşandin.

Digel alîkariya laşî, divê îşaretên devkî û bi nîşanan jî bên bikaranîn. Li gorî pêşketina bi demê re, alîkariya laşî cihê xwe ji îşaretên devkî re dihêle û armanc ew e ku kes çalakiyê bi serbixwe pêk bîne.

Îşareta Devkî

Di nav îşaretên ku dema çalakî û jêhatî ji kesê re tên peydakirin tên bikaranîn de, ev îşaret e ku herî kêma alîkariyê diheve. Îşareta devkî tê bikaranîn ji bo rêberiya kesê bi îfadeyên devkî û ji bo dayîna îşaretekê ji kesê re di rewşên ku jêhatiyên devkî hewce dikin de. Divê îşareta devkî bi dayîna talîmatan re neyê tevlîhevkerin. Pêşkêşkirina îşaretekê devkî tê wê wateyê ku ji kesê re tê bîranîn ka çawa çalakî an jêhatî pêk tîne, an ku kes bi îfadeyên li gorî asta wî ya geşedanê tê rêberîkirin. Îşareta devkî dikare li gorî rewşê bi îşaretên din re jî bê bikaranîn; lê belê, xala ku divê bê berçavgirtin ew e ku divê li şûna îfadeyên dirêj û tevlîhev îfadeyên kurt û kurtebir bên bikaranîn. Îşaretên devkî pir caran bi modelkirin û alîkariya laşî re tên dayîn, û fêrbûna jêhatiyê ya kesê hêsan dibe. Her ku kes tevger û jêhatiyên pêwîst fêr dibe, hejmara îşaretên devkî tê kêmkirin.

Îşareta bi Nîşanan

Armanca vê teknîkê ew e ku kes dema jêhatiyekê tê peydakirin bi nîşanên cuda bê rêberîkirin. Di teknîka îşareta bi nîşanan de, pîspor dikare ji bo dayîna îşaretan tevger û nîşanên dest-mil û serî, îşaretên bedenî û îfadeyên rûyê bi kar bîne. Di dema hînkirina jêhatiyekê de, îşaretên bi nîşanan dikarin ji bo pesendkirina tevgerê rast an nepesendkirina tevgerê şaş bên bikaranîn. Dema kes jêhatiya xwestî bi dest dixê, divê alîkariya îşaretên bi nîşanan li gorî pêşketinê bê kêmkirin û rakirin. Bi gelemperî bi îşareta devkî re tê bikaranîn.

Modelkirin

Modelkirin nîşandana qonaxên jêhatiyekê bi pêkanîna wan di hînkirina çalakî û jêhatiya ku tê hêvîkirin kes pêk bîne de ye, û fêrbûna kesê bi teqlîdkirina modelê ye. Model dikare pîspor, hevalek, xwişk an bira, dê an bav, materyalek hwd. be. Qonaxên pêkanîna jêhatiyê pêşî ji aliyê modelê ve tên nîşandan, û paşê kes bi teqlîdkirinê çalakî û jêhatiyê çavdêrî dike û pêk tîne. Terapîst pêşî li ser modelê nîşan dide ka qonaxên çalakî û jêhatiya ku dê ji kesê re bê hînkirin bi rêz çawa tên pêkanîn, û paşê wan bi kesê dide pêkanîn. Qonaxa yekem a her çalakî û jêhatiyê pêşî tê pêkanîn û ji kesê tê

xwestin ku teqlîd bike. Paşê bi rêz derbasî qonaxên din dibin. Piştî vê qonaxê, xebat tê kirin da ku kes vê ji çalakî û jêhatiyên din re giştî bike.

Rêbaza Zincîrkirinê

Rêbaza zincîrkirinê dikare wek zincîrkirina pêşverû û paşverû bê bicihanîn.

Rêbaza Zincîrkirina Pêşverû: Çalakî an jêhatiya armanckirî li gavên jêrîn tê dabeşkirin. Di zincîrkirina pêşverû de, kes gava yekem a jêhatiyê pêk tîne û gavên mayî ji aliyê terapîst ve tînin temamkirin. Dema gava yekem a çalakî an jêhatiyê bi serbixwe hat fêrbûn, derbasî gava paşîn dibin.

Rêbaza Zincîrkirina Paşverû: Berevajîya tam a zincîrkirina pêşverû tê bicihanîn. Hemû gavên ji bilî qonaxa dawî ya jêhatiyê ji aliyê terapîst ve tînin temamkirin. Qonaxa dawî ji aliyê kesê ve tê temamkirin. Dema kes gava dawî bi serbixwe pêk tîne, hînkirina gava berê ji aliyê terapîst ve tê kirin. Rêbaza zincîrkirina paşverû bi taybetî di jêhatiyên cillêkirin û cilrakirinê de bibandortir e.

Materyalên ku Dê di Pêvajoya Perwerde/Hînkirinê de Bê Bîkaranîn

1. Doşekên werzişê yên bi bilindahî û mezinahiyên cuda
2. Topên werzişê yên bi mezinahiyên cuda
3. Neynikên li ser dîwaran hatine saz kirin an neynikên livbar
4. Textikê hevsengiyê
5. Alavên meşê yên wek gerok û gopalê sê-xalî (trîpod)
6. Barên paralel
7. Derenceya hilkişînê û dîwar
8. Bendên werzişê yên elastîk
9. Bendên elastîk û/an hişk ên ku bi çerm ve dizeliqin
10. Lûle, kunc û balgehên bi şikl û mezinahiyên cuda ji bo pozîsyondana kesê
11. Kursî, sekû û benikên bi piştgirî û bê piştgirî ji bo pozîsyondanê
12. Maseyên rawestanê
13. Tûrikên qûmê yên bi giraniyên cuda
14. Materyalên nîrxandin û testê yên taybet (yekitiya hestî, testên fonksiyona dest)
15. Hewza topan û top
16. Hêlekane cureyên cuda ji bo tehrîka hestî (vestîbular) (hêlekana T, hêlekana platformê, hwd.)
17. Trampolîn
18. Materyalên bi taybetmendî, tekstûr û şiklên cuda ji bo têgihiştina taktîl
19. Sepeta basketbolê û topa ji bo kesa adaptekirî
20. Topa bowlingê û pîn (pêlîstok)
21. Blokên avakirinê yên bi mezinahî û rengên cuda
22. Pêlîstokên ku destûrê didin şikl û rengên geometrîk bîr hevberkirin
23. Platformên textikê pîndar û pîn
24. Textikê perwerdeya çalakiyê (materyalên wek dîgme, fermûar û çîçît dihevine)
25. Platformek bi morîk an topên ku dikarin li ser tîlan ber bi aliyên cuda ve bilivin
26. Pêlîstokên bûkanî yên ku beşên laşê wan ên cuda tînin rakirin

27. Materyalên dîtbarî û bihîstbarî
28. Pêlîstokên bi deng, ronahî û tevger
29. Materyalên nû li gorî pêşketinên zanistî û teknolojîk, korseyên nerm an hişk (korseyên ji materyalên wek neopren, Vitrathene, polîpropîlen, karbon û hwd.)
30. Rastiya virtual, rastiya virtual a berfirehkirî, cîhazên rehabilitasyona robotîk, alavên elektromekanîk

4. Pîvan û Nirxandin di Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî de

Kesên hewceyî perwerdeya taybet hêsantir fêr dibin dema di pêvajoya fêrbûnê de teknîkên fêrbûnê yên cuda û pirjimar tên bikaranîn û dema pratîkên ku ji yek hestê zêdetir dinirxînin tên kirin. Ji bo her kesê ku ji kêmasiyekê bandor bûye, cure û asta bandorbûna ji kêmasiyê, dema destpêka kêmasiyê, xizmetên peydakirî û taybetmendiyan wan ên kesane ji hev cuda ne. Li gorî wê, astên wan ên fêrbûnê jî bi awayekî berbiçav cuda ne. Ji ber vê yekê, divê li gorî taybetmendiyan kesane yên her kesî BPKyek bê amadekirin. BPK belgeyeke nivîskî ye ku hatiye pêşxistin da ku hewcedariyên perwerdeyî yên kesê ji kêmasiyê bandorbûyî di hawîrdorên perwerdeyî yên guncaw de bi xizmetên piştgiriyê yên pêwîst bên peydakirin. Divê ji bo her kesê ku tê diyarkirin ji kêmasiyekê bandor bûye BPKyek bê pêşxistin. Pêşxistina BPK'ê berî destpêkirina perwerdeya taybet pêwîst e da ku xizmeta perwerdeya taybet a ku dê bê peydakirin li gorî hewcedariyên kesê bê rêxistinkirin. Divê BPK asta performansa heyî ya kesê, armancên ku tê hêvîkirin kes di dawiya salê/werzê de bi dest bixe, xizmetên perwerdeyî û dema van xizmetan bihewîne. Wekî din, divê xizmetên derbasbûnê yên ku dê ji bo kesê di navbera hawîrdor an astên perwerdeyî de bên peydakirin û pîvandina pêşketinê jî bihewîne.

Ji bo diyarkirina hewcedariyên kesê wek beşek ji pêvajoya amadekirina BPK'ê, divê nirxandin bêyî çewtî di destpêka pêvajoya hînkirinê de, di dema pêvajoya hînkirinê de, di dawiya pêvajoya hînkirinê de û di dawiya salê de bên kirin. Di vê pêvajoyê de, bi taybetî girîng e ku nirxandinên destpêkê yên xam û berfireh bi awayekî bên kirin ku performansa rastîn a kesê nîşan bidin. Dema pratîkên pîvan û nirxandinê tên kirin, divê pêvajoyên nirxandina formatîf (nirxandina pêvajoyê) û nirxandina somatîf (nirxandina giştî ya dawiya salê) wek prensîbeke bingeîn bên şopandin, û divê rêbazên berhevkirina daneyan û amûrên pîvandinê yên cuda bên bikaranîn.

Pratîkên pîvan û nirxandinê yên Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî ji qonaxên diyarkirina hewcedariyên kesê, nirxandina berî hînkirinê (destpêkê), nirxandina piştî hînkirinê (dawî) û şopandina pêşketinê, û nirxandina dawiya salê pêk tên. Pêvajoya bicihanîna van qonaxên nirxandinê li jêr tê ravekirin.

1. Diyarkirina Hewcedariyên Kesê

Ji bo diyarkirina hewcedariyên kesên nirxandineke xam tê kirin. Li navenda rêberî û lêkolînê (NRL), wek encama nirxandina xam tê diyarkirin ka kes dê kîjan modulên bernameya perwerdeya piştgirî ya têkildar û kîjan beşên di nav wan modulan de wergire. Di heman demê de, li navenda perwerdeya taybet û rehabilitasyonê, divê ji bo modul û beşên ku ji aliyê NRL'ê ve hatine diyarkirin nirxandinên xam bên kirin, û divê hewcedariyên kesê bi hûrgilîrên bên diyarkirin. Wek encama nirxandina xam, divê qadên hewcedariyê yên kesê bên diyarkirin û armanc û tevgerên armanckirî (mebestên kurt- û dirêj-demî) bên danîn. Bi vî awayî, BPK'ya kesê tê amadekirin. Dema hewcedarî di nirxandina xam de tên diyarkirin û pêşîkirin, divê temen, asta pola, taybetmendiyan kesane, taybetmendiyan fêrbûnê yên kesên û fonksiyonelbûna jêhatiyên di jiyana rojane û dibistanê de bên berçavgirtin.

Pêvajoya berhevkirina daneyan ji bo nirxandinên xam ên kesên li navenda perwerdeya taybet û rehabilitasyonê divê di sê pîvanan de bê kirin.

I) Kirina hevpeyvînan: Divê ji bo hevpeyvînan ji yek çavkaniya daneyan zêdetir bê bikaranîn. Ev in:

a) Malbata kesê

b) Mamosteyên wan ên li dibistanê (mamosteyê pêş-dibistanê, mamosteyê polê, şewirmendê rêberiyê, hwd.)

c) Kes bi xwe

Heke dê bi kesê re hevpeyivînek bê kirin, temen û asta performansa kesê girîng in. Hevpeyivînek bi kesê re dê ji aliyê piştgirîdan û dewlemendkirina hevpeyivînên bi malbat û mamosteyên kesê re hatine kirin ve bi wate be.

II) Kirina çavdêriyê: Di vê qonaxê de, divê mamoste/pispor çavdêriyê bi xwe pêk bîne. Dema çavdêrî tê kirin, divê li gorî kesê û hawîrdora ku dê çavdêrî tê de bê kirin, çavdêriya avakirî an ya siruştî bê tercîhkirin. Divê encamên çavdêriyê bi hevpeyivînên hatine kirin re têkildar bin.

III) Bicihanîna lîsteyên kontrolê û rubrîkan: Piştî hevpeyivîn û çavdêriyan, divê kes bi lîsteyên kontrolê û rubrîkan yek-bi-yek bîn pîvandî.

2. Nirxandina Berî Hînkirinê (Destpêkê)

Nirxandina berî hînkirinê (destpêkê) ew nirxandina berfireh e ku divê bê kirin da ku bê diyarkirin kes di kîjan gavê (astê) de ye, berî destpêkirina hînkirina têkildarî armanc û tevgerên armanckirî yên ji bo BPK'ya kesê wek encama nirxandina xam hatine hilbijartin.

Di nirxandinên berî hînkirinê de, dane bi pêkanîna pratîkên yek-bi-yek ji bo her kesî tên berhevkirin. Di vê qonaxê de, dikare Testa Pîvan-Referansî (TPR) (li forma nimûne ya di Pêveka 1ê de binêre), Lîsteya Kontrolê ya ku jêhatiyên li gavên biçûk dabeşkirî dihewîne (li forma nimûne ya di Pêveka 2yan de binêre) û Rubrîk (li forma nimûne ya di Pêveka 3yan de binêre) bîn bikaranîn. Divê daneyên ji amûrên pîvandî yên bikaranîn bidestketî li ser Forma Tomara Performansê (Pêveka 4) bîn tomarkirin.

3. Nirxandina Piştî Hînkirinê (Dawî) û Şopandina Pêşketinê

Nirxandina piştî hînkirinê ew nirxandin e ku tê kirin da ku bê dîtî kes çiqas tevger bi dest xistiye an fêhm kiriye, piştî ku hînkirina tevgerên armanckirî yên têkildar hatiye temamkirin. Di vê qonaxê de, divê amûrên nirxandinê yên berfireh ên berî hînkirinê bikaranîn bîn bikaranîn. Divê daneyên ji amûrên pîvandî di dawîya hînkirinê de bidestketî dîsa li ser Forma Tomara Performansê (Pêveka 4) bîn nîşankirin.

Ji bo bandor û berhemdariya hînkirinê girîng e ku pratîkên pîvan û nirxandinê di dema pêvajoya hînkirinê ya kesane de bi hînkirinê re bîn kirin — yanî dema tevgerên armanckirî yên têkildar tên peydakirin. Ji ber vê yekê, divê ji bo şopandina pêşketina kesê nirxandin di dema hînkirinê de û di dawîya danişînan de bîn kirin, û divê encamên nirxandinê li ser grafikekê an li ser tabloyên tomarê bîn tomarkirin. Wekî din, divê pêşketina kesê bi vekolîna berhemên kesê bê şopandin, û heke bersivên bendewar di asta xwestî de nebin, divê rêkûpêkkirinên hînkirinê yên pêwîst li ser rêbaza bikaranîn, amûr û materyalan, hawîrdorê, hejmara tetbîqatan hwd. bîn kirin. Wekî din, divê tabloyên tomarê, grafîk û berhemên kesane (kaxezên xebatê, erkên malê, hwd.) di navberên diyar de di werzê de bîn vekolîn û bandor û berhemdariya hînkirinê bê nirxandin. Wek encama vê, divê portfolyoya kesê bê afirandin.

Portfolyo dosyaya geşedana kesane ye. Ew cureyeke nirxandinê ye ku tê de tomarên performansê û xebatên kesê di tevahiya salekê de li gorî armancekê bi awayekî plansazkirî û birêkûpêk tên hilanîn, ku nimûneyên xebatan tê de hene, û ku bi rêya wê bi hêsanî tê şopandin ka kes çawa pêş dikeve. Armanca bingeîn a nirxandina bi portfolyoyan ew e ku bê diyarkirin kes çawa pêş dikeve, bi nirxandina pêvajoya fêrbûna kesê û encama wê bi hev re. Dosyayên geşedana kesane yên ku wek encama berhevkirina sistematîk a xebatên ji aliyê kesê ve hatine kirin tên afirandin,

pêkan dikin ku şîyan û astên cuda, aliyên bihêz, serkeftin û geşedana kesê di demekê de bi tevahî bîr nixandin. Portfolyo li gorî armancên ku em ê di pêvajoya perwerde û hînkirinê de bi cih bînin cuda dibin. Cureyên portfolyoyan dikarin wek portfolyoya xebatê, portfolyoya nîşandanê û portfolyoya nixandinê bîr polînkirin. Ji van, portfolyoya nixandinê hemû tomarên ku mamoste ji bo nixandina kesê hewce dike diheve. Portfolyoyên wisa geşedana kesê li gorî armancên di bernamêyên hînkirinê de danîn nîşan didin. Di vî cureyê portfolyoyê de, armanc ew e ku serkeftina kesê bi nixdana her berhemekê ya di dosyayê de bê nixandin. Ev portfolyo dikarin ji bo nixandina asta-diyarker bîr bikaranîn û berhemên nimûne û yê herî baş diheveîn ku nîşan didin piraniya armanc û tevgerên di bernamêya hînkirinê de hatine bidestxistin. Ji ber vê yekê, girîng e ku berhemên ku li ser geşedan û aliyên herî bihêz ên kesan hatine navendkirin di portfolyoyan de bîr danîn û ku şîroveyên kes û mamoste yê li ser berheman bîr nivîsandin.

Di vê çarçoveyê de, divê portfolyoyên kesan grafîkên di pêvajoya nixandinê de bidestketî, formên tomarê, vîdeo, tomarên dengî û berhemên ku jêhatiyên cuda yê ku kes tê de herî bihêz e nîşan didin biheveîn. Di pratîkên portfolyoyê de, hilanîna berhemên kesê, bernamêya perwerdeyê ya kesane, Forma Kurtêya Şopandina Pêşketinê ya BPK (Pêveka 5), nimûneyên amûrên pîvandî, formên tomara performansê, tabloyên tomarê û nimûneyên tomarên vîdeo û dengî yê ku xebatên kesê nîşan didin, dê pêkan bike ku pêvajoyê çêtir bê şopandin. Di nixandina portfolyoyên wisa de nêzîkatiyeke tevayî tê pejirandin. Divê di parvekirina portfolyoyan de prensîbên etîk bîr parastin; divê portfolyo bi kes an sazîyên ji bîr malbat, mamosteyê kesê û NRL'ê re neyê parvekirin.

4. Nixandina Dawiya Salê

Gavên ku divê di vê nixandinê de bîr şopandin li jêr hatine diyarkirin:

- a) Hemû nîşanderên performansê kesê (berhemên kesê, çavdêriyên mamoste, hevpeyivîn, tabloyên tomarê, grafîk, Forma Tomara Performansê ya ku performansê kesê di beşek an modulekê de nîşan dide) ji perspektîfeke tevayî tîr vekolîn.
- b) Wek encama vê vekolînê, performansê kesan tê veguhastin Forma Kurtêya Şopandina Pêşketinê ya BPK (Pêveka 5).
- c) Naveroka portfolyoyê tê temamkirin.
- d) Lîsteya Kontrolê ya Portfolyoyê (Pêveka 6) ku naveroka portfolyoyê nîşan dide tê dagirtin.
- e) Rubrîka Portfolyoyê (Pêveka 7) bi dosyaya kesê re ji NRL'ê re tê şandin.

Divê dosyaya portfolyoyê ji sê beşan pêk bê. Divê belgeyên jêrîn di her beşê de cih bigirin.

Beşa Yekem: Lîsteya Kontrolê ya Portfolyoyê, Rubrîka Portfolyoyê (ji her yekê du kopî dê cih bigirin; yek dê ji aliyê navenda perwerdeya taybet û rehabilitasyonê ve bê dagirtin û ya din dê vala bê hiştin û li NRL'ê bê dagirtin), BPK, Forma Kurtêya Şopandina Pêşketinê ya BPK (du kopî dê cih bigirin, yek ji wan dê li NRL'ê bimîne), û Formên Tomara Performansê yê ku nixandinên destpêkê û dawî tê de ji aliyê mamosteyan ve tîr tomarkin

Beşa Duyem: Nimûneyên amûrên pîvandî yê bikaranîn, nimûneyên formên tomarê û grafîkên di şopandina pêşketinê de bikaranîn, û nimûneyên tomara dengî û vîdeo yê ku performansê kesê nîşan didin

Beşa Sêyem: Divê xebatên ji aliyê kesê ve di pêvajoya hînkirinê de hatine kirin; nimûneyên erkên malê, nimûneyên kaxezên xebatê, nimûneyên tomarên vîdeo û dengî yê ku xebatên kesê nîşan didin, hwd. tê de cih bigirin.

Nixandina Dawiya Salê ya NRL'ê

Pêvajoya şopandinê ya NRL'ê bi nirxandina geşedana kesê di çarçoveya armanc û tevgerên armanckirî yên di BPK'ê de pênasekirî û bi vekolîna agahî û daneyên di portfolyoya wan de pêşkêşkirî tê kirin. Gavên ku divê di nirxandina NRL'ê de bîn şopandin li jêr hatine diyarkirin:

- a) Portfolyoya kesê tê vekolîn û tê kontrolkirin ka belgeyên di Lîsteya Kontrolê ya Portfolyoyê de diyarkirî hene an na. Ev form tê dagirtin û tê girtin ku bê arşîvkin.
- b) BPK'ya kesê, Forma Kurtiya Şopandina Pêşketinê ya BPK, û tabloyên tomarê û grafîkên ku performansa kesê nîşan didin tîn vekolîn.
- c) Performansa kesê tê nirxandin.
- d) BPK'ya kesê, tabloyên tomarê û grafîkên ku performansa kesê nîşan didin û, heke hebin, tomarên vîdeo û dengî tîn vekolîn û Rubrîka Portfolyoyê (Pêveka 7), ku bi du kopiyan di dosyayê de cih digire, tê dagirtin.
- e) Ravekirinên li ser aliyên bihêz ên portfolyoyê û aliyên ku hewceyî pêşxistinê ne tîn nivîsandin. Wisa tê rêkûpêkkirin ku kopiyek li navenda perwerdeya taybet û rehabîltasyonê û ya din li NRL'ê bimîne.
- f) Wek encama nirxandin û vekolînê hatine kirin, perwerde ji nû ve li gorî geşedana kesê tê plansazkirin. NRL kopiyekê Forma Kurtiya Şopandina Pêşketinê ya BPK, Rubrîka Portfolyoyê û Lîsteya Kontrolê ya Portfolyoyê ya di portfolyoya kesê de digire û arşîv dike.

Amûrên Pîvandî û Formên Tomarê di Çarçoveya Bernameya Perwerdeya Piştigirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî de

Amûrên pîvandî yên jêrîn dikarin ji bo nirxandina performansa kesê bîn bikaranîn.

Amûrên Pîvandî

Ew tîn bikaranîn ji bo diyarkirina performansa kesê berî, di dema û di dawiya hînîkirinê de.

Formên Hevpeyvînê: Ev amûrên pîvandî yên nîv-avakirî ne ku bi taybetî di pêvajoya nirxandina xam de di hevpeyvînê bi malbatan, bi mamosteyên kesê yên li dibistanê û bi kesê bi xwe re tîn kirin de tîn bikaranîn.

Formên Çavdêriyê: Ev amûrên pîvandî ne ku di pêvajoya çavdêrkirina kesan yek-bi-yek di nirxandina xam, nirxandina destpêkê, nirxandina di pêvajoya hînîkirinê de û nirxandina dawî de tîn bikaranîn. Formên çavdêriyê bi piranî formên nîv-avakirî ne.

Testa Pîvan-Referansî (TPR): Ev amûreke pîvandî ye ku bi rêya çavdêriya rasterast tê bikaranîn ji bo diyarkirina ka kes xwedî taybetmendiyên ji berê ve diyarkirî ne û divê kes li ser kîjan mijaran bîn hînîkin. TPR li gorî armanc û tevgerên armanckirî yên di bernameya hînîkirinê de tê amadekirin. Ew nîşan dide ka hînîkirin ji ku dest pê bike û agahî peyda dike li ser ka kes di dema hînîkirinê de pêş ketiye an na û ka mebest piştî hînîkirinê hatine bidestxistin an na. Di TPR'ê de, performansa kesane bi piranî bi pîvaneke ji berê ve diyarkirî re tê berhevdan. TPR testên mamoste-çêkirî ne û mebestên hînîkirinê zelaltir û diyartir dikin. Ew sînorên naveroka hînîkirinê xêz dikin.

Lîsteya Kontrolê: Ev amûreke pîvandî ye ku bi piranî di dema çavdêriya tevgerên armanckirî yên kesan de di pêvajoyên cuda de tê bikaranîn, ku tê de bersivên du-kategoriyî wek (+) tîn nîşankirin heke kes tevgerekê pêk bîne û (-) heke pêk neyîne.

Rubrîk: Ev amûr in ku tê de pîvanên cuda û asta performansa tînkildarî her pîvanê tîn pênasekirin da ku performansa kesane li gorî armanceke diyar bê pîvandin. Ev amûr hewce dikin ku ji berê ve bê diyarkirin ka dê di kîjan rewşê de kîjan nirx bê dayîn. Du cureyên mifteyên nirxdanê hene: analîtîk û

tevayî. Mifteyên nirxdanê dikarin analîtîk an tevayî bin. Mifteyên nirxdanê yê tevayî tîk bikaranîn ji bo gihîştina dîtîneke giştî li ser performansa kesê, lê mifteyên nirxdanê yê analîtîk tîk bikaranîn ji bo nirxandina performansê bi hûrgilî.

Pîvana Radeyê: Pîvanên radeyê amûrên pîvandîne ne ku performansa tîkildarî taybetmendiya tîk pîvandî di astên cuda de pênasê dikin û pêkan dikin ku bê diyarkirin pîvan heta çî radeyê tîk bicihanîn. Pîvanên radeyê du şêwe hene. Yek ji van pîvanên helwestê ne ku kategoriyên bersivê yê wek “bi tundî dipejirînim” û “dipejirînim” dihevin. Ya din pîvanên radeya performansê ne ku destûrê didin nirxîneran performansa kesê li gorî pîvaneke diyar wek “lawaz”, “navîn”, “baş” an “gelekî baş” polîn bikin.

Rubrika Portfolyoyê: Ew hatiye pêşxistin da ku tîrbûna portfolyoya kesê li NRL’ê bê vekolîn û ji navenda perwerdeya taybet û rehabilitasyonê re rêberî bê peydakirin.

Formên Tomarê

Forma Tomara Performansê: Ev formek e ku encamên nirxandina destpêkê û dawî yê her tevgerêke armanckirî li ser tîk nîşankirin. Ew agahî peyda dike li ser rewşa bîdestxistina armanc û tevgerên armanckirî yê di beşa tîkildar de ji aliyê kesê ve.

Lîsteya Kontrolê ya Portfolyoyê: Ev lîsteyeke kontrolê ye ku naveroka portfolyoyê nîşan dide.

BPK: Ev bernameya perwerdeyê ya taybet bi kesê ye ku hewcedarî, armanc û tevgerên armanckirî yê kesê dihevin.

Forma Kurtiya Şopandina Pêşketinê ya BPK: Ev form stûnan dihevin ji bo hejmarên tevgerên armanckirî yê kesê li gorî encama nirxandina destpêkê bi dest xistine, hejmarên tevgerên armanckirî yê ku tîk armanckirin bîk hînkirin, tevgerên armanckirî yê li ser hatine xebitîn, tevgerên armanckirî yê hatine armanckirin lê nehatine bîdestxistin, sedema nebidestxistinê û pêşniyaran. Di stûna “tevgerên armanckirî yê li ser hatine xebitîn” de, divê hejmarên tevgerên armanckirî yê di werzê de hatine hînkirin bîk nivîsandin; di stûna “tevgerên armanckirî yê hatine armanckirin lê nehatine bîdestxistin” de, hejmarên tevgerên armanckirî yê nehatine hînkirin; di stûna “sedema nebidestxistinê” de, ravekirinên berfireh ên wek dema nebes, alavên nebes û neamadebûn; û di stûna “pêşniyar” de, pêşniyar ji bo her beşê (guncawbûna beşê ji bo kesê, guncawbûna tevgerên armanckirî ji bo kesê, ji nû ve xebitîna li ser tevgerên armanckirî yê nehatine bîdestxistin, hwd.).

5. Xalên ku Divê Dema Bicihanîna Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî Bê Berçavgirtin

- Armanc/tevgerên armanckirî yê di modulan de bi awayekî hatine diyarkirin ku dê bidestxistina armancên giştî yê “Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî” misoger bike.
- Heke kesên xwedî kêmasiya laşî digel kêmasiya laşî ya teşhîskirî kêmasiyeke din (aqilî, dîtbarî, bihîstbarî, hwd.) hebe, divê armanc/tevgerên armanckirî yê guncaw ji bo kesê ji modulên bernameyê aîdî qada kêmasiya zêde ya ku heye bîr diyarkirin, û divê ev di bernameya perwerdeyê ya kesane û/an komî de cih bigirin.
- Divê Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî di qonaxa bicihanînê de armanca diyarkirî bicih bîne — ji bo ku kesên xwedî kêmasiya laşî bikaribin bi mercên wekhev digel kesên din ji çavkaniyên civakî sûd wergerin — û divê li gorî jiyana rastîn bê meşandin. Di qonaxên modulan de yê ku hewce dike, divê pispor bê guman çalakiyên perwerdeyî bihewîne ku misoger dikin jêhatiyên bidestketî di pratîkê de digel kesê di qadên jiyana civakî de (qadên lîstikê û park, dikan û bazar, salonên sînema û şanoyê, wesayîten veguhastina giştî) bîr pêkanîn. Wekî din, divê kes bê guman di hawîrdorên jiyane yê siruştî de yê ku di dema rojê de tê de ye (mal, zarokxane, dibistan, park, hwd.) bê nîrxandin; divê rêkûpêkkirinên ku serxwebûna wan piştgirî dikin û zêde dikin û çalakiyên jiyana rojane yê malbat û kesê hêsan dikin bîr kirin, û divê bê misogerkirin ku armanc/tevgerên armanckirî yê bi rêya bernameyê bidestketî di hemû hawîrdorên jiyane yê siruştî de bîr parastin.
- Modulên ku Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî pêk tînin ji bo qadên kêmasiyê yê ku kes xwedî wan in hatine amadekirin. Herçend li gorî qonaxên geşedanê rêzkirinek di navbera modulan de heye, modul her tim ji hev re ne pêşmerc in. Mînak, kesek ku nikare di modula “Jêhatiyên Motorîk ên Asta Destpêkê” de biserkeve, dema taybetmendî û hewcedariyên wan ên geşedanê tîr berçavgirtin dikare derbasî modula “Rûniştin” ya paşîn bibe. Dîsa, li gorî hewcedariyên kesê dikare di heman demê de ji yek modulê zêdetir di bernameyê de cih bigire.
- Beş dikarin bi serê xwe bîr pêşniyarkirin, an jî li gorî hewcedariyên kesê dikare çend beş di heman demê de bîr pêşniyarkirin. Divê hemû armanc û tevgerên armanckirî yê di beşekê de bi serbixwe bîr bidestxistin.
- Ji bo ku armanc/tevgerên armanckirî yê di modulên bernameyê de bîr bidestxistin, divê amûr, materyal û alavên pêwîst ên di modulê de diyarkirî di dema pêvajoya perwerdeyê de bîr peyda kirin.
- Divê sazî ya ku di çarçoveya Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî de xizmetên perwerdeya piştgirî peyda dike, li cihê ku hewce be bi van re bi hevkarî bixebite:
 - Navenda rêberî û lêkolînê,
 - Saziya perwerdeya fermî/nefermî ya ku kes diçe,
 - Saziya tenduristiyê ya tîkildar heke kes dermankirinê werdigire,
 - Kardêr heke kes dixebite,
 - Rêveberiyên giştî û herêmî.
- Di dema bicihanîna modulên di Bernameya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî de, divê jêhatiyên fonksiyonel ên ku hewce dike bîr peyda kirin li gorî cudahiyan kesane bîr adaptekirin. Divê pêşketina di bernameyê de li gorî rêje û taybetmendiyan windabûna fonksiyon û

tevgerê, ku ji kesekî bo kesekî din diguhere, bê rêxistinkirin.

- Di kesên xwedî kêmasiya laşî de, pirsgrêkên motorîk, hestî, têgihiştinî, naskirinî û ragihandinê di astên cuda de çêdibin, û bersivên kesên xwedî kêmasiya laşî ji bernamêyên perwerdeya piştgirî re diguherin. Dibe ku hewce bike ev bername li gorî hewcedariyên kesên xwedî kêmasiya laşî û dibe ku di her saeta dersê de bê guhertin an dubarekirin. Mînak, di kesekî bi girêbûnên masûlkeyan ên zêde de, ji ber ku tundiya van girêbûnan ji rojê bo rojê cuda dibe, dibe ku pratîkên ku dê wê rojê bên kirin jî cuda bin. Ji ber ku jêhatiyên fonksiyonel ên ku tê armanckirin bên peyda kirin li gorî tundiya sînorariyê diguherin, ji bo her kesî armancên kesane derdikevin pêş û ne pêkan e ku dema ji bo gihîştina armancan pêwîst tam bê zanîn. Divê bernamêya ku dê piştî nixandineke berfireh bê afirandin bi berçavgirtina armancên kesane bê amadekirin.
- Divê bernamêya piştgirî ji bo kesên xwedî kêmasiya laşî bi awayekî kesane bê bicihanîn.
- Divê di dema hînkirina armanc û tevgerên armanckirî yê di modulan de kompensasyon bên berçavgirtin. Dema tevger di beşekê laş de tê xwestin, divê bal bê dayîn hevrêzî/pozîsyondana rast a beşên din.
- Kurt, zelal û fêrbar bûna talîmatên ku di dema xebatên bi kesên re tên dayîn dê misogê bike ku performans zêde bibe.
- Divê hevkarîya bi malbatê re di nav Bernamêya Perwerdeya Piştgirî ji bo Kesên Xwedî Kêmasiya Laşî de cih bigire, û divê perwerde bi tomarên vîdeo yê pratîkî, broşûr hwd. yê ji aliyê pisporên têkildar ve amadekirî bê dewlemendkirin.
- Di çarçoveya hevkarîya bi malbatê re, li şûna nêzîkatiya dayîna bernamêyeke werzişê ya malê ji kesê re, divê nêzîkatiyên ku derfetê didin kesê ku tevger, fonksiyon û çalakîyên tê armanckirin bên peyda kirin di hawîrdora xwe ya jiyane ya siruştî de biciribîne/bi kar bîne cih bigirin. Ji ber vê yekê, divê kes, malbat û/an lîstikê di navenda bernamêyên perwerde, fîzyoterapî û rehabilitasyonê de bin.
- Divê di dema nixandî û pratîkan de prensîbên etîk bên parastin, û divê asta sosyo-çandî û baweriyên kes û malbatê bên berçavgirtin.
- Di modula jêhatiyên motorîk ên têgihiştina hestî de, beşên li ser pergala taktîl, pergala proprioseptîf, pergala vestibular û têgihiştina dîtbarî, yê ku di nav têgeha pêvajokirina hestî de cih digirin, hatine danîn.
- Di beşên di modula jêhatiyên motorîk ên hûrgilî de û di armanc/tevgerên armanckirî yê di nav wan de, rawestan, tona masûlkeyan, rêza tevgerê ya gîhanan, têgihiştina laş (pozîsyona beşên laş li gorî hev) û yekitiya motorîk a têgihiştina hestî (pêvajokirina hestî) bandorê li performans kesê dîkin. Ji ber vê yekê, dema bi kesê re tê xebitîn, divê bal bê dayîn mijarên navborî û divê ji aliyê neuromuskuloskeletal ve mercên optîmûm bên misogêkirin.
- Perwerdeya piştgirî dikare di her temenî de (0-99) bê peyda kirin. Lê belê, Lijneya Nixandî ya Perwerdeya Taybet biryar dide ka kêmasiyên laşî yê ku li gorî temen çêdibin dê di çarçoveya vê bernamêyê de bên nixandî an na, bi berçavgirtina raporta ji aliyê bijîşkê pispor ê têkildar ve hatî dayîn.

6. Armanc û Tevgerên Armanckirî

BERNAMEYA PERWERDEYA PIŞTGIRÎ JI BO KESÊN XWEDÎ KÊMASIYA LAŞÎ — ARMANC, TEVGERÊN ARMANCKIRÎ Û RAVEKIRIN

Modula 1 — JÊHATİYÊN MOTORÎK ÊN ASTA DESTPÊKÊ

1. Navê Modulê	JÊHATİYÊN MOTORÎK ÊN ASTA DESTPÊKÊ
1. Armanca Modulê	Tê armanckirin ku jêhatiyên razana li ser pişt û li ser zik ên kesên xwedî kêmasiya laşî bên pêşxistin.
1. Beşên di Modulê de	Razana li ser pişt, Razana li ser zik

Beş	Armanc	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 1.1 Razana li ser pişt	1.1.1. Beşên laş bi kar tîne.	1.1.1.1. Destên xwe li xeta navîn bi kar tîne. 1.1.1.2. Tevgerên dest û milan ber bi aliyên cuda ve bi awayekî fonksiyonel bi kar tîne. 1.1.1.3. Tevgerên dest û lingan bi awayekî hemdem û fonksiyonel bi kar tîne. 1.1.1.4. Beşên laş wek xala piştgiriye bi kar tîne.	Ji bo armanca 1.1.1., dikarin tehrîkên wek pêlîstok, pirtûk, wêne hwd. yên ku li temenê kesê tên û dê li gorî temen û hewcedariyên wan bala wan bikişînin ji bo fonksiyonên şopandina dîtbarî, gihîştin, girtin û berdanê bên bikaranîn. Ji bo armanca 1.1.1., divê di hawîrdora ku xebat tê de tê kirin doşeka erdê, neynik, topa werzişê, lûleyên bi mezinahiyên cuda, balgehên kunc, balgehên hîvşêwe, û pêlîstok, amûr û materyalên li gorî asta geşedana kesê bên bikaranîn. Ji bo armanca 1.1.1., divê derfeta tevgera çalak ji kesê re bê dayîn. Divê pîspor çalakiya tê kirin hêsan bike bi bikaranîna beşên laş ên cuda, tehrîkên taktîl û devkî û bi hînkirina kesê ji bo bikaranîna xalên piştgiriye. Ji bo armanca 1.1.1., di dema xebatên rawestana sîmetrîk û kontrola serî ya li ser pişt de, divê pîspor hêdî bilive da ku tona masûlkeyên kesê zêde neke; divê kes neyê zorkirin bo tevgerên ku ji bo wan ne amade ye. Ji bo armanca 1.1.1., dema xebatên rawestana sîmetrîk û kontrola serî ya li ser pişt tên kirin, gavên pêvajoyê yên hînkirina jêhatiyê (modelkirin, alîkariya devkî, alîkariya laşî) tên bikaranîn.
Beş	Armanc	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 1.1 Razana li ser pişt	1.1.2. Ji ser pişt ber bi ser zik ve digevize.	1.1.2.1. Ji ser pişt ber bi ser zik ve li ser aliyê rastê digevize. 1.1.2.2. Ji ser pişt ber bi ser zik ve li ser aliyê çepê digevize. 1.1.2.3. Dema di pozîsyona razana li ser pişt de ye, li ser aliyê rastê/çepê digevize û derbasî pozîsyona razana li ser alî dibe.	Ji bo tevgera armanckirî 1.1.2.1., divê bal bê dayîn ku mil û ling di pozîsyona li ser pişt de di pozîsyoneke sîmetrîk de bin; heke tevgera paşverû ya serî çêbibe, divê serî bi balgehên bi şiklên cuda (balgeha hîvşêwe, balgeha kunc, hwd.) an ji aliyê pîspor ve bê piştgirkirin da ku ev bê astengkirin. Divê pîspor li hember û di heman astê de bi kesê re be û divê li gorî taybetmendiyan kesê tehrîkên dîtbarî, bihîstbarî, taktîl hwd. peyda bike. Ji bo tevgera armanckirî 1.1.2.3., girîng e ku binên piyan bi rûyên cuda (xalîçe, hirî, plûş, dar, hwd.) re di têkiliyê de bin da ku lingên kesê bi rîtmîk bilivin û da ku ew zextê li ser bina piyê hîs bikin.

Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
			Ji bo armanca 1.1.2., bi tehrîk û piştgiriya pîspor, divê tevger ji pozîsyona li ser pişt bo pozîsyona li ser alî û ji pozîsyona li ser alî bo pozîsyona li ser zik ne bilez be; divê derfeta livîna çalak ji kesê re bê dayîn û divê têkiliya çav bi kesê re bê parastin.
Beşa 1.2 Razana li ser zik	1.2.1. Di pozîsyona li ser zik de kontrola serî bi dest dixê.	1.2.1.1. Di pozîsyona li ser zik de serê xwe ji rûyê bilind dike. 1.2.1.2. Di pozîsyona li ser zik de serê xwe li xeta navîn digire. 1.2.1.3. Di pozîsyona li ser zik de serê xwe bi zivirandina ber bi rast û çepê ve bi awayekî fonksiyonel bi kar tîne.	Ji bo Beşa 1.2, bi taybetî di kesên bi tona masûlkeyan a bilind de, divê kes neyê zorkirin bo çalakiyên ku ji bo wan ne amade ye. Divê bê berçavgirtin ku her çalakiyeke bi zehmet dikare bandora zêdekirina girêbûnên masûlkeyan ên anormal ên heyî hebe. Ji bo armanca 1.2.1., dikarin balgeh, lûle û balgehên sêgoşe yê bi mezinahiyên cuda di dema kontrola serî di pozîsyondana li ser zik de bî bikaranîn, an jî serê kesê dikare li ser çokên pîspor bê piştgirkirin. Neynîk û tehrîkên dîtbarî û bîhîstbarî yê li gorî temenê kesê dikarin di bidestxistina kontrola serî ya serbixwe de bî bikaranîn. Ji bo armancên 1.2.1. û 1.2.2., dema kes di pozîsyona li ser zik de razayî ye, bi mil û lingên di rawestaneke sîmetrîk de, kontrola serî bi veguhastina navenda giraniyê ber bi sakrumê ve li ser zendan tê bidestxistin. Piştî ku ev qonax hat bidestxistin, divê li ser bilindkirina gewdeya jorîn bi piştgiriya ji destan bê xebitîn.
Beşa 1.2 Razana li ser zik	1.2.2. Beşên laş bi awayekî fonksiyonel bi kar tîne.	1.2.2.1. Gewdeya jorîn bi wergirtina piştgiriya ji zendan bilind dike. 1.2.2.2. Bi wergirtina piştgiriya ji zendekê destê din bi armanc bi kar tîne. 1.2.2.3. Gewdeya jorîn bi wergirtina piştgiriya ji destan bilind dike. 1.2.2.4. Bi wergirtina piştgiriya ji destekê destê din bi armanc bi kar tîne. 1.2.2.5. Dema bi hawîrdora xwe re di têkiliyê de ye pozîsyoneke laş a guncaw digire.	Ji bo tevgerên armanckirî 1.2.2.3. û 1.2.2.4. û ji bo armancên 1.2.3. û 1.2.4., girîng e ku veguhastina giraniyê ber bi rast û çepê ve di pozîsyona li ser destan piştgirkirî de, hevsengî, stabîlizasyona milan (stabîlîte) û bertekên parastinê (bersivên otomatîk) bî pêşxistin.
Beşa 1.2 Razana li ser zik	1.2.3. Bi serbixwe ji ser zik ber bi ser pişt ve digevize.	1.2.3.1. Bi serbixwe ji ser zik ber bi ser pişt ve li ser aliyê rastê digevize. 1.2.3.2. Bi serbixwe ji ser zik ber bi ser pişt ve li ser aliyê çepê digevize. 1.2.3.3. Dema di pozîsyona razana li ser zik de ye, li ser aliyê rastê/çepê digevize û derbasî pozîsyona razana li ser alî dibe.	
Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 1.2 Razana li ser zik	1.2.4. Di pozîsyona li ser zik de pozîsyonê diguherîne.	1.2.4.1. Bi bikaranîna gewde, zend û lingên xwe pozîsyonê ber bi paş ve (bi xîşandina li ser zik) diguherîne. 1.2.4.2. Bi bikaranîna gewde, zend û lingên xwe	

Beş	Armanc	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
		pozîsyonê ber bi pêş ve (bi xîşandina li ser zik) diguherîne. 1.2.4.3. Bi bikaranîna gewde, zend û lingên xwe alî diguherîne.	

Modula 2 — RÛNÎŞTIN

2. Navê Modulê	RÛNÎŞTIN
2. Armanca Modulê	Tê armanckirin ku kesên xwedî kêmasiya laşî di pozîsyona rûniştinê de bi awayekî fonksiyonel bilivin.
2. Beşên di Modulê de	Rûniştina bi Piştgirî, Rûniştina bê Piştgirî

Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 2.1 Rûniştina bi Piştgirî	2.1.1. Di pozîsyona rûniştina bi piştgirî de kontrola serî bi dest dixe.	2.1.1.1. Di pozîsyona rûniştina bi piştgirî de serê xwe li xeta navîn digire. 2.1.1.2. Di pozîsyona rûniştina bi piştgirî de serê xwe ber bi rast û çepê ve dizivirîne.	Ji bo armanca 2.1.1., divê tehrîkên dîtbarî, bihîstbarî û taktîl bîr peyda kirin da ku pozîsyoneke rûniştinê ya rast bê bidestxistin û bê parastin. Ji bo Beşa 2.1., piştgiriya ku di pozîsyona rûniştina bi piştgirî de tê dayîn dikare bi şiklê piştgiriya ji aliyê pîspor ve bi destên wan, bi alîkariya çok û milên wan dema kes li ser çokên wan e, an bi laşê wan bê peyda kirin, an jî dikare bi amûrên alîkar ên wek balgeh, top, lûle an çarşefên bi mezinahiyên cuda jî bê peyda kirin. Ji bo Beşa 2.1., divê pozîsyona lingên kesê bi awayekî bê piştgirîkirin ku rûniştina rast li gorî tevliheviya avahîsazî û fonksiyonel a masûlke, hestî û gîhanan hêsan bike. Di pozîsyona rûniştina bi piştgirî de, divê kes laşê xwe bi destên xwe li her du aliyên piştgirî bike û giraniyê veguhêze ser destên xwe. Ji bo armanca 2.1.2., divê bikaranîna destan, hev rêziya dest-çav û zivirandina serî ber bi aliyên cuda ve bîr misoger kirin. Ji bo armancên 2.1.2., 2.1.3. û 2.1.4., divê bertekên parastinê bi alîkariya lûleyek an topek ku li pêş kesê di pozîsyona rûniştinê de tê danîn bîr pêşxistin. Ji bo armancên 2.1.2., 2.1.3. û 2.1.4., divê xebatên li ser derbasbûna gav bi gav ji pozîsyona rûniştina bi piştgirî bo pozîsyona rûniştina bê piştgirî bi guhertina cure û asta piştgiriya bîr kirin.
Beşa 2.1 Rûniştina bi Piştgirî	2.1.2. Di pozîsyona rûniştina bi piştgirî de dest û milên xwe bi awayekî fonksiyonel bi kar tîne.	2.1.2.1. Bi destên xwe digihîje tiştekî ku di bilindahiyên cuda de tê dirêjkirin. 2.1.2.2. Bi milên xwe ber bi aliyên cuda ve digihîje. 2.1.2.3. Destên xwe li xeta navîn bi awayekî fonksiyonel bi kar tîne.	
Beşa 2.1 Rûniştina bi Piştgirî	2.1.3. Bi bikaranîna beşên laşê xwe bi piştgirî rûdine.	2.1.3.1. Bi wergirtina piştgiriya bi destên xwe li pêşiya laşê xwe rûdine. 2.1.3.2. Bi wergirtina piştgiriya bi destên xwe li aliyên laşê xwe rûdine. 2.1.3.3. Bi wergirtina piştgiriya bi destên xwe li ser alî rûdine.	Ji bo Beşa 2.1., divê bal bê dayîn ku kes di pozîsyona rûniştina bi piştgirî de heta ku pêkan be çalak be; divê çalakiyên li gorî temen û asta wan a fonksiyonel ku dikarin di jiyana xwe ya rojane de pêk bînin (lîstina bi pêlîstokan, xwendina pirtûkan, xêzkirin, xwarin, hwd.) bîr hîlbijartin.

Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 2.1 Rûniştina bi Piştgirî	2.1.4. Li ser rûyên cuda bi piştgiriya laşî rûdine.	2.1.4.1. Li ser rûyên nelivbar bi piştgiriya ji beşên cuda yên laş tê dayîn pozîsyona xwe diparêze. 2.1.4.2. Li ser rûyên livbar bi piştgiriya ji beşên cuda yên laş tê dayîn pozîsyona xwe diparêze. 2.1.4.3. Li ser rûyên nelivbar bi piştgiriya ji beşên cuda yên laş tê dayîn rawestana rast a gewdeyê di pozîsyona rûniştina li ser alî de diparêze. 2.1.4.4. Li ser rûyên livbar bi piştgiriya ji beşên cuda yên laş tê dayîn rawestana rast a gewdeyê di pozîsyona rûniştina li ser alî de diparêze. 2.1.4.5. Dema giraniyê diguhêze ser destekê di pozîsyona rûniştina li ser alî de bi piştgiriya ji beşên cuda yên laş tê dayîn, destê din li gorî armanca wê bi kar tîne.	
Beşa 2.2 Rûniştina bê Piştgirî	2.2.1. Dema di pozîsyonê de tê danîn kontrola serî û gewdeyê bi dest dixe.	2.2.1.1. Dema di pozîsyonê de tê danîn serê xwe li xeta navîn digire. 2.2.1.2. Dema di pozîsyonê de tê danîn serê xwe ber bi rast û çepê ve dizivîrîne. 2.2.1.3. Dema di pozîsyonê de tê danîn pozîsyona rast a gewdeya xwe diparêze.	Ji bo armanca 2.2.1., divê xebatên rûniştina serbixwe bi xebatên ku tê de kes ji pozîsyona li ser zik, li ser alî, li ser pişt an rûniştina bi piştgirî tê pozîsyona rûniştinê ya çalak dest pê bikin. Ji bo armancên 2.2.1., 2.2.2. û 2.2.3., divê têkiliya piyan bi erdê re di pozîsyona rûniştinê de bê misogerkirin. Ji bo Beşa 2.2., divê amûrên piştgiriya yê wek kursî, kursiyên destikdar, sekû û benikên ku dê ji bo rûniştinê bîr bikaranîn li gorî armancê û li gorî şiyana kesê ya rûniştina serbixwe bîr hilbijartin. Ji bo Beşa 2.2., ji bo ku kes kontrola gewdeyê bi dest bixe, divê rûyê rûniştinê bi materyalekî neşemitok bê nixamtin. Ji bo Beşa 2.2., divê piştgirî, rû û şiklê rûniştinê yê di jiyana rojane de bikaranîn wisa bê rêkûpêkkirin ku rûniştina rast bê parastin. Ji bo Beşa 2.2., li cihê pêwîst, divê adaptasyon (mînak, kursiyêke bilindker, balgeha sêgoşe, hwd.) li rûyê rûniştinê û li qada têkiliya piyan bîr zêdekirin, ku dê kontrola çalak û rast a gewdeyê û bikaranîna rehet a milan misoger bikin. Ji bo Beşa 2.2., divê çalakîyên li gorî hewcedarî û temenê kesê (xwarin, nivîsandin, cillêkirin-cilrakirin) di pozîsyona rûniştinê de bîr diyarkirin û bicihanîna wan bê misogerkirin.
Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 2.2 Rûniştina bê	2.2.2. Di pozîsyona rûniştinê de hevsengiya xwe diparêze.	2.2.2.1. Bêyî ku kontrola gewdeyê wînda bike bi milên xwe ber bi aliyên cuda ve digihîje.	

Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Piştgirî		2.2.2.2. Gewdeya xwe ber bi aliyên cuda ve diçemîne û ji nû ve rast dike. 2.2.2.3. Li ser rûyên livbar rawestana rast a gewdeya xwe di pozîsyona rûniştinê de diparêze.	
Beşa 2.2 Rûniştina bê Piştgirî	2.2.3. Di pozîsyona rûniştina li ser alî de kontrola gewdeyê bi dest dixê.	2.2.3.1. Li ser rûyên nelivbar rawestana rast a gewdeya xwe di pozîsyona rûniştina li ser alî de diparêze. 2.2.3.2. Dema giraniyê diguhêze ser destekê di pozîsyona rûniştina li ser alî de, destê din li gorî armanca wê bi kar tîne. 2.2.3.3. Li ser rûyên livbar rawestana rast a gewdeya xwe di pozîsyona rûniştina li ser alî de diparêze.	
Beşa 2.2 Rûniştina bê Piştgirî	2.2.4. Ji pozîsyonên cuda derbasî pozîsyona rûniştinê dibe.	2.2.4.1. Dema di pozîsyona li ser pişt de ye ji aliyê rastê/çepê tê pozîsyona rûniştinê. 2.2.4.2. Dema di pozîsyona li ser zik de ye ji aliyê rastê/çepê tê pozîsyona rûniştinê. 2.2.4.3. Dema di pozîsyona li ser alî de ye ji aliyê rastê/çepê tê pozîsyona rûniştinê.	
Beşa 2.2 Rûniştina bê Piştgirî	2.2.5. Di pozîsyona rûniştina bê piştgirî de destên xwe bi awayekî fonksiyonel bi kar tîne.	2.2.5.1. Li ser rûyên cuda û di bilindahiyên cuda de pozîsyona rûniştina serbixwe digire. 2.2.5.2. Her destekê xwe bi cuda ji bo armancekê bi kar tîne. 2.2.5.3. Her du destan bi hev re ji bo armancekê bi kar tîne.	

Modula 3 — AMADEKARÎ JI BO MEŞÊ

3. Navê Modulê	AMADEKARÎ JI BO MEŞÊ
3. Armanca Modulê	Tê armanckirin ku kesên xwedî kêmasiya laşî pozîsyon û tevgerên bingehîn ên berî meşê bi awayekî fonksiyonel bi kar bînin.
3. Beşên di Modulê de	Xişîn, Li ser Çokan Bûn, Derbasbûna Rawestanê

Beş	Armanca	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 3.1 Xişîn	3.1.1. Di pozîsyonên cuda de û li ser rûyên cuda tê pozîsyona xişînê.	3.1.1.1. Dema di pozîsyona xişînê de tê danîn wê diparêze. 3.1.1.2. Ji pozîsyona li ser zik tê pozîsyona xişînê. 3.1.1.3. Ji pozîsyona rûniştinê tê pozîsyona xişînê. 3.1.1.4. Ji pozîsyona xişînê derbasî pozîsyona rûniştinê dibe. 3.1.1.5. Li ser rûyên cuda tê pozîsyona xişînê. 3.1.1.6. Li ser rûyên cuda pozîsyona xişînê diparêze.	Ji bo armanca 3.1.1., girîng e ku kes bikaribe di navbera pozîsyona xişînê û pozîsyonên cuda de derbasbûnan bike. Ji bo armanca 3.1.1., ji bo zêdekirina dema ku kesekî dikare pozîsyona xişînê biparêze wê rawestanê digire, divê kes ber bi çalakîyên wek hîskirina baş a xalên piştgiriyê, veguhastina giraniyê ber bi pêş û paş ve û pêşxistina hevsengiya xwe ve bê rêberîkirin. Ji bo tevgera armanckirî 3.1.1.3., ji bo xebata derbasbûna ji pozîsyona xişînê bo rûniştinê, dema hewce dike alîkariya kesê tê kirin ku derbasî pozîsyona rûniştinê bibe bi piştgirîkirina ji kemax, gewde û milan.
Beşa 3.1 Xişîn	3.1.2. Dixişe.	3.1.2.1. Di pozîsyona xişînê de giraniyê diguhêze ser destên xwe. 3.1.2.2. Di pozîsyona xişînê de giraniyê diguhêze ser çokên xwe. 3.1.2.3. Di pozîsyona xişînê de giraniyê li pey hev diguhêze ser dest û çokên xwe. 3.1.2.4. Di pozîsyona xişînê de destê xwe yê rastê/çepê bi awayekî fonksiyonel bi kar tîne. 3.1.2.5. Bi awayekî dualî ber bi armancekê ve dixişe.	
Beşa 3.1 Xişîn	3.1.3. Xişînê bi awayekî fonksiyonel bi kar tîne.	3.1.3.1. Li ser rûyên cuda dixişe. 3.1.3.2. Bi xişînê hildikişe rûyên pêpelokî. 3.1.3.3. Bi xişîna ber bi paş ve ji rûyên pêpelokî dadikeve. 3.1.3.4. Di hawîrdorên cuda de bi xişîna ber bi armancekê ve pozîsyonê diguherîne.	
Beşa 3.2 Li ser Çokan Bûn	3.2.1. Ji pozîsyonên cuda tê pozîsyona li ser çokan.	3.2.1.1. Bi girtinê ji pozîsyona xişînê derbasî pozîsyona li ser çokan dibe. 3.2.1.2. Bi girtinê ji pozîsyona rûniştina li ser erdê derbasî pozîsyona li ser çokan dibe.	
Beş	Armanca	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 3.2 Li ser Çokan	3.2.2. Pozîsyona li ser çokan bi awayekî fonksiyonel bi kar tîne.	3.2.2.1. Bi serbixwe tê pozîsyona li ser çokan. 3.2.2.2. Di pozîsyona li ser çokan de, gewde, kemax û	Ji bo tevgera armanckirî 3.2.2.4., divê di dema bicihanînê de kes bi tehrîkên bihîstbarî û dîtbarî yên guncaw bê rêberîkirin. Dema kes amade be, divê derbasî meşa li ser çokan

Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Bûn		çok li ser xetekê rast in. 3.2.2.3. Di pozîsyona li ser çokan de destên xwe bi armanç bi kar tîne. 3.2.2.4. Dema li ser çokan e ber bi pêş ve tevgera dualî dike.	bibin. Divê bê misogerkirin ku kemax bi gewdeyê re li ser xetekê ye.
Beşa 3.3 Derbasbûna Rawestanê	3.3.1. Tê pozîsyona nîv-çokanî.	3.3.1.1. Bi wergirtina piştgiriyê ji destên xwe ji çokanîbûna rastê tê pozîsyona nîv-çokanî. 3.3.1.2. Bi wergirtina piştgiriyê ji destên xwe ji çokanîbûna çepê tê pozîsyona nîv-çokanî. 3.3.1.3. Bêyî wergirtina piştgiriyê ji destên xwe ji çokanîbûna rastê tê pozîsyona nîv-çokanî. 3.3.1.4. Bêyî wergirtina piştgiriyê ji destên xwe ji çokanîbûna çepê tê pozîsyona nîv-çokanî.	Ji bo tevgerên armanckirî 3.3.1.1. û 3.3.1.2., di xebatên hatina pozîsyona nîv-çokanî bi anîna piyekê ber bi pêş ve di pozîsyona li ser çokan de, divê kes bikaribe bi awayekî guncaw piştgiriyê wergire.
Beşa 3.3 Derbasbûna Rawestanê	3.3.2. Li ser dest û piyên xwe ber bi pêş ve diçe.	3.3.2.1. Di pozîsyona çemiyayî de destên xwe datîne erdê. 3.3.2.2. Dema destên wan di pozîsyona çemiyayî de li ser erdê ne, kemaxên xwe ji erdê bilind dike heta ku çokên wan rast bibin. 3.3.2.3. Bi meşa hirçê ber bi pêş ve diçe. 3.3.2.4. Ji erdê derbasî rawestanê dibe.	Ji bo tevgera armanckirî 3.3.2.3., meşa hirçê tê wê wateyê ku kes bi dest û piyên xwe li ser erdê û kemaxên xwe ji erdê bilindkirî ber bi pêş ve diçe, bi bikaranîna dest û piyan bi awayekî hemdem.

Modula 4 — MEŞ

4. Navê Modulê	MEŞ
4. Armanca Modulê	Tê armanckirin ku kesên xwedî kêmasiya laşî li qadên civakî bi serbixwe bimeşin.
4. Beşên di Modulê de	Rawestana bi Piştgirî, Rawestana bê Piştgirî, Meşa bi Piştgirî, Meşa bê Piştgirî

Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 4.1 Rawestana bi Piştgirî	4.1.1. Di pozîsyona rawestana bi piştgirî de bi bidestxistina kontrola gewdeyê rast radiweste.	4.1.1.1. Dema di pozîsyona rawestana bi piştgirî de tê danîn pozîsyona xwe diparêze. 4.1.1.2. Bi piştgirî ji rûyekî bilind derbasî pozîsyona rawestanê dibe. 4.1.1.3. Bi piştgirî ji rûyekî nizm derbasî pozîsyona rawestanê dibe. 4.1.1.4. Bi piştgirî ji pozîsyona li ser çokan derbasî pozîsyona niv-çokanî dibe û radiweste.	Ji bo Beşa 4.1., divê pispor di dema xebatan de bidestxistina armancê ji aliyê kesê ve hêsan bike bi bikaranîna tiştên wek pêlîstok û materyalên dîtbarî û bihîstbarî. Ji bo Beşa 4.1., divê ji bo hîlbijartina piştgiriya guncaw nirxandin û çavdêriyê berfireh bê kirin. Divê piştgiriya ku dê bê hîlbijartin li gorî taybetmendiyên laşî, asta fonksiyonel û hewcedariyên taybet ên kesê be. Divê piştgirî an alava hîlbijartî, li cihê pêwîst, li kesê bê adaptekirin û divê bi zêdekirin û rakirinan destûrê bide bikaranîna di jiyana rojane de. Ji bo Beşa 4.1., heke kes ti orteza û/an cîhazeke alîkar bi kar bîne, divê ev dema BPK tê amadekirin bê berçavgirtin.
Beşa 4.1 Rawestana bi Piştgirî	4.1.2. Di pozîsyona rawestana bi piştgirî de bi serbixwe dilive.	4.1.2.1. Bi wergirtina piştgiriya ji destên xwe diçime û radiweste. 4.1.2.2. Di pozîsyona rawestana bi piştgirî de giraniyê ber bi pêş, paş û aliyên ve li her du aliyên diguhêze. 4.1.2.3. Bi wergirtina piştgiriya ji destan an gewdeya xwe ber bi aliyên cuda ve digihîje. 4.1.2.4. Di pozîsyona rawestana bi piştgirî de destên xwe bi awayekî fonksiyonel bi kar tîne. 4.1.2.5. Di hawîrdorên cuda de û li ser rûyên cuda bi piştgirî radiweste. 4.1.2.6. Dema bi piştgirî radiweste piyên xwe yek bi yek ji erdê bilind dike.	
Beşa 4.2 Rawestana bê Piştgirî	4.2.1. Di pozîsyona rawestana bê piştgirî de bi serbixwe dilive.	4.2.1.1. Piştî ku destê wan tê berdan 10 saniyeyan bi tenê radiweste. 4.2.1.2. Dema rawestiyayî ye bi awayekî kontrolkirî rûdine. 4.2.1.3. Ber bi ser zik ve digevize û bêtî piştgirî radiweste. 4.2.1.4. Ber bi ser zik ve digevize, tê ser dest û çokên xwe û bêtî piştgirî radiweste.	Ji bo Beşa 4.2., piştgiriya teknolojîk ên wek rastiya virtual, cîhazên robotîk û alavên elektromekanîk dikarin ji bo pêşxistina jêhatiyên meşa bê piştgirî bên bikaranîn.
Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 4.3 Meşa bi	4.3.1. Bi wergirtina piştgiriya ji her du destan ber bi aliyên cuda ve	4.3.1.1. Dema piştgiriya ji her du destan werdigire bi gavavêtina ber bi alî ve giraniyê diguhêze.	Ji bo armancên 4.3.1. û 4.3.2., divê derbasbûnên di navbera rawestan û çalakîyên veguhastina giraniyê de gav bi gav bên xebitîn. Divê berî ku veguhastina giraniyê û

Beş	Armanc	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Piştgirî	dilive.	4.3.1.2. Dema piştgiriye ji her du destan werdigire bi gavavêtina ber bi pêş û paş ve giraniye diguhêze. 4.3.1.3. Dema piştgiriye ji her du destan werdigire ber bi alî ve gav davêje/dimeşe. 4.3.1.4. Dema piştgiriye ji her du destan werdigire ber bi pêş û paş ve dimeşe.	jêhatiyên berî meşê bîn bidestxistin derbasî qonaxa gavavêtinê nebin. Ji bo armancên 4.3.1. û 4.3.2., berî gavavêtinê, divê veguhastina hevseng û rîtmîk a giraniyê ber bi aliyên cuda ve bê xebitîn. Divê berî ku jêhatiyên berî gavavêtinê bîn bidestxistin derbasî qonaxa gavavêtinê nebin. Ji bo Beşa 4.3., ji bo parastina hevsengiyê û astengkirina ketinê, divê berdewamiya kontrola gewdeyê di dema gavavêtinê de bê guman bê misogerkin. Ji bo Beşa 4.3., divê giranî bê dayîn otomatîk û ewle kirina tevgerên mil û lingan bêtî hewcedariya talîmat û fermanan ji bo meşa serbixwe.
Beşa 4.3 Meşa bi Piştgirî	4.3.2. Bi wergirtina piştgiriye ji destekê ber bi aliyên cuda ve dilive.	4.3.2.1. Dema piştgiriye ji destekê werdigire bi gavavêtina ber bi alî ve giraniye diguhêze. 4.3.2.2. Dema piştgiriye ji destekê werdigire bi gavavêtina ber bi pêş û paş ve giraniye diguhêze. 4.3.2.3. Dema piştgiriye ji destekê werdigire ber bi alî ve gav davêje/dimeşe. 4.3.2.4. Dema piştgiriye ji destekê werdigire ber bi pêş û paş ve dimeşe.	Ji bo armanca 4.3.3., divê jêhatiya meşê bi awayekî ku li pêdiviyên jiyana rojane tê bê pêşxistin, û di dawiya modulê de divê bê nixandî ka ev jêhatî dikarin di hawîrdorên rastîn de bi ewlehî bîn pêkanîn. Ji bo armanca 4.3.3., heke kes ortez û cîhazeke alîkar bi kar bîne, divê ev dema Bernameya Perwerdeyê ya Kesane tê amadekirin bê berçavgirtin. Ji bo armanca 4.3.3., divê bertekên kesê ji piştgirî an alava hîlbijartî re bi baldarî bîn çavdêrîkirin; divê bikaranîna amûr û alava têkildar bi awayekî dîtbarî ji kesê û nêzîkên wan re bê hînkirin. Divê tedbirên pêwîst hatibin girtin da ku kes bikaribe bi piştgiriya hîlbijartî di jiyana xwe ya rojane de bi ewlehî bi piştgirî bimeşe. Ji bo armanca 4.3.3., divê jêhatiya meşa bi piştgirî ya kesê bi awayekî ku li pêdiviyên jiyana rojane tê bê pêşxistin; di dawiya modulê de, divê bi çavdêriya bi xwe ya pispore bê nixandî ka ev jêhatî dikarin di hawîrdorên rastîn de bi ewlehî bîn pêkanîn.
Beşa 4.4 Meşa bê Piştgirî	4.4.1. Bi veguhastina giraniya laş ber bi aliyên cuda ve gav davêje.	4.4.1.1. Bi veguhastina giraniya laş ber bi aliyê rastê ve bi lingê çepê gaveke ber bi pêş/paş ve davêje. 4.4.1.2. Bi veguhastina giraniya laş ber bi aliyê çepê ve bi lingê rastê gaveke ber bi pêş/paş ve davêje. 4.4.1.3. Bi veguhastina giraniya laş ber bi aliyê rastê ve bi lingê çepê gaveke ber bi alî ve davêje. 4.4.1.4. Bi veguhastina giraniya laş ber bi aliyê çepê ve bi lingê rastê gaveke ber bi alî ve davêje.	
Beş	Armanc	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 4.4 Meşa bê Piştgirî	4.4.2. Dema hevsengiya xwe diparêze ber bi aliyên cuda ve dimeşe.	4.4.2.1. Bi gavên li pey hev mesafeyeke kurt ber bi aliyên cuda ve dimeşe. 4.4.2.2. Bi gavên li pey hev mesafeyeke dirêj ber bi aliyên cuda ve dimeşe.	Ji bo tevgera armanckirî 4.4.2.1., divê meşa mesafeya kurt bi kêmanî 5 metre be. Ji bo tevgera armanckirî 4.4.2.2., divê meşa mesafeya dirêj bi kêmanî 20 metre be. Ji bo armanca 4.4.2., pargêha hatî afirandin ew rêkûpêkkirin e ku hatiye danîn da ku

Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
			pêkan bike kes ber bi aliyên cuda yên li gorî taybetmendiyan xwe yên geşedanê ve bimeşe.
Beşa 4.4 Meşa bê Piştgirî	4.4.3. Li ser rûyên cuda dimeşe.	4.4.3.1. Li ser rûyên hişk dimeşe. 4.4.3.2. Li ser rûyên nerm dimeşe.	
Beşa 4.4 Meşa bê Piştgirî	4.4.4. Di hawîrdorên avakirî de dimeşe.	4.4.4.1. Li ser pargehên hatine afirandin dimeşe. 4.4.4.2. Bi derbasbûna li ser astengan dimeşe.	Ji bo tevgera armanckirî 4.4.4.2., tê hêvîkirin ku kes bêyî piştgirî bi derbasbûna li ser astengên ku bilindahiya wan di navbera 5-15 cm de diguhere bimeşe.
Beşa 4.4 Meşa bê Piştgirî	4.4.5. Li gorî taybetmendiyan meşê dimeşe.	4.4.5.1. Meşa panî-tilî pêk tîne. 4.4.5.2. Bi bidestxistina hevsengî û hevrêziyê bi tevgerên rîtmîk ên mil û lingan dimeşe. 4.4.5.3. Dema tiştên bi mezinahî û giraniyên cuda bi destekê/her du destan hildigire dimeşe.	Ji bo tevgera armanckirî 4.4.5.1., meşa panî-tilî wê meşê pênase dike ku tê de gav bi lêketina panî dest pê dike û piştî têkiliya bina piyê bi rakirina tiliyan diqede. Ji bo tevgera armanckirî 4.4.5.2., ji ber ku meş ji tevgerên rîtmîk ên mil û lingan pêk tê, divê di dema perwerdeyê de tevgerên rîtmîk ên mil û lingan bi gavavêtinê re bi hev re bên xebitîn. Ji bo Beşa 4.4., piştgiriyan teknolojik ên wek rastiya virtual, cîhazên robotîk û alavên elektromekanîk dikarin ji bo pêşxistina jêhatiyên meşa bê piştgirî bên bikaranîn.

Modula 5 — JÊHATİYÊN MOTORÎK ÊN GIŞTÎ YÊN ASTA PÊŞKETÎ

5. Navê Modulê	JÊHATİYÊN MOTORÎK ÊN GIŞTÎ YÊN ASTA PÊŞKETÎ
5. Armanca Modulê	Tê armanckirin ku kesên xwedî kêmasiya laşî jêhatiyên performansa motorîk a asta pêşketî nîşan bidin.
5. Beşên di Modulê de	Hilkişîn û Daketina Derenceyan, Performansa Motorîk a Giştî

Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 5.1 Hilkişîn û Daketina Derenceyan	5.1.1. Bi piştgirî hildikişe derenceyan.	5.1.1.1. Dema destgirên her du aliyan digire, piyê xwe yê rastê datîne pêpelûka jorîn û bi anîna piyê xwe yê çepê li kêleka wê hildikişe. 5.1.1.2. Dema destgirên her du aliyan digire, piyê xwe yê çepê datîne pêpelûka jorîn û bi anîna piyê xwe yê rastê li kêleka wê hildikişe. 5.1.1.3. Dema destgirên her du aliyan digire, bi danîna piyên xwe yek li pey yê din li ser pêpelûka jorîn a paşîn hildikişe. 5.1.1.4. Dema destgirê bi destekê digire, piyê xwe yê rastê datîne pêpelûka jorîn û bi anîna piyê xwe yê çepê li kêleka wê hildikişe. 5.1.1.5. Dema destgirê bi destekê digire, piyê xwe yê çepê datîne pêpelûka jorîn û bi anîna piyê xwe yê rastê li kêleka wê hildikişe. 5.1.1.6. Dema destgirê bi destekê digire, bi danîna piyên xwe yek li pey yê din li ser pêpelûka jorîn a paşîn hildikişe.	Ji bo tevgerên armanckirî 5.1.1.6., 5.1.2.6., 5.1.3.3. û 5.1.4.3., divê kes çalakiyên daketin/hilkişîna derenceyan di jiyana rojane de bi her du ekstremîteyan bi awayekî rîtmîk û sîmetrîk pêk bîne. Ji bo Beşa 5.1., dema xebatên pêşxistina jêhatiyên hilkişîna derenceyan û daketina derenceyan tên kirin, ji qonaxa herî hêsan ber bi ya zehmet ve tê meşandin, û divê gavên pêvajoyê yê hînîkirina jêhatiyê (modelkirin, alîkariya devkî û laşî) bê bikaranîn. Ji bo Beşa 5.1., divê bal bê dayîn misogerkirina hevserî û hevêrêziya kesê dema hildikişe û dadikeve derenceyan. Ji bo Beşa 5.1., divê tedbirên ewlehiyê li dijî rewşên wek windakirina hevserîgîyê an şemitandinê yê ku dikarin di dema xebatên hilkişîn û daketina derenceyan de çêbibin bê girtin. Ji bo Beşa 5.1., heke kes orteza û/an cîhazeke alîkar bi kar bîne, divê perwerdeya hilkişîn û daketina derenceyan li gorî wê bê rêxistinkirin. Ji bo Beşa 5.1., divê bilindahî, firehî an taybetmendiyên rûyê pêpelûkên ku dê di dema perwerdeya hilkişîn û daketina derenceyan de bê bikaranîn bi awayekî li gorî rewşa kesê bê hîlbijartin. Ji bo Beşa 5.1., divê tehrîk û nîşanên dîtbarî û bihîstbarî yê ku dê xebata kesê ya li ser pêpelûkê hêsan bikin bê bikaranîn.
Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 5.1 Hilkişîn û Daketina Derenceyan	5.1.2. Bi piştgirî ji derenceyan dadikeve.	5.1.2.1. Dema destgirên her du aliyan digire, piyê xwe yê rastê datîne pêpelûka jêrîn û bi anîna piyê xwe yê çepê li kêleka wê dadikeve. 5.1.2.2. Dema destgirên her du aliyan digire, piyê xwe yê çepê datîne pêpelûka jêrîn û bi anîna piyê xwe yê rastê li kêleka wê dadikeve. 5.1.2.3. Dema destgirên her du aliyan digire, bi danîna piyên xwe yek li pey yê din li ser pêpelûka jêrîn a paşîn dadikeve.	Ji bo Beşa 5.1., divê jêhatiyên hilkişîn û daketina derenceyan bi awayekî ku li pêdiviyên jiyana rojane tê bîr pêşxistin; di dawiya modulê de, divê bê nîrxandin ka ev jêhatî dikarin di hawîrdorên rastîn de bi ewlehî bîr pêkanîn.

Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
		5.1.2.4. Dema destgîrê bi destekê digire, piyê xwe yê rastê datîne pêpelûka jêrîn û bi anîna piyê xwe yê çepê li kêleka wê dadikeve. 5.1.2.5. Dema destgîrê bi destekê digire, piyê xwe yê çepê datîne pêpelûka jêrîn û bi anîna piyê xwe yê rastê li kêleka wê dadikeve. 5.1.2.6. Dema destgîrê bi destekê digire, bi danîna piyên xwe yek li pey yê din li ser pêpelûka jêrîn a paşîn dadikeve.	
Beşa 5.1 Hilkişîn û Daketina Derenceyan	5.1.3. Bêyî piştgirî ji derenceyan dadikeve.	5.1.3.1. Bêyî ku bigire, piyê xwe yê rastê datîne pêpelûka jorîn û bi anîna piyê xwe yê çepê li kêleka wê hildikişe. 5.1.3.2. Bêyî ku bigire, piyê xwe yê çepê datîne pêpelûka jorîn û bi anîna piyê xwe yê rastê hildikişe. 5.1.3.3. Bêyî ku bigire, bi danîna piyên xwe yek li pey yê din li ser pêpelûka jorîn a paşîn hildikişe.	
Beşa 5.1 Hilkişîn û Daketina Derenceyan	5.1.4. Bêyî piştgirî ji derenceyan dadikeve.	5.1.4.1. Bêyî ku bigire, piyê xwe yê rastê datîne pêpelûka jêrîn û bi anîna piyê xwe yê çepê li kêleka wê dadikeve. 5.1.4.2. Bêyî ku bigire, piyê xwe yê çepê datîne pêpelûka jêrîn û bi anîna piyê xwe yê rastê li kêleka wê dadikeve. 5.1.4.3. Bêyî ku bigire, bi danîna piyên xwe yek li pey yê din li ser pêpelûka jêrîn a paşîn dadikeve.	
Beşa 5.2 Performansa Motorîk a Giştî	5.2.1. Li ser pargeheke bi tiştên bi şikl û mezinahiyên cuda amadekirî dimeşe.	5.2.1.1. Di navbera du xetan de ber bi pêş, paş û alî ve dimeşe. 5.2.1.2. Li ser xetekê tenê ber bi pêş û alî ve dimeşe. 5.2.1.3. Bi awayekî kontrolkirî bilez dimeşe. 5.2.1.4. Dema bilez dimeşe, bi ferman zivirîneke tam a ji nişka ve dike. 5.2.1.5. Li ser tiştên bi şikl û mezinahiyên cuda dimeşe.	Ji bo tevgera armanckirî 5.2.1.1., dema xebata meşa di navbera du xetan de tê kirin, divê mesafeya di navbera xetan de gav bi gav teng bibe da ku ji hêsan ber bi zehmet ve pêş bikeve.
Beşa 5.2 Performansa Motorîk a Giştî	5.2.2. Diqevize (li cih).	5.2.2.1. Li cih li ser her du piyan diqevize. 5.2.2.2. Li cih li ser piyê rastê diqevize. 5.2.2.3. Li cih li ser piyê çepê diqevize. 5.2.2.4. Li ser rûyên cuda diqevize.	
Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 5.2 Performansa	5.2.3. Bazdide.	5.2.3.1. Bi bazdana li ser her du piyan ber bi pêş ve diçe.	Ji bo tevgerên armanckirî 5.2.3.1., 5.2.3.2., 5.2.3.3. û 5.2.3.4., divê jêhatiya bazdanê bi kêmanî 5 caran li pey hev bê dubarekirin.

Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Motorîk a Giştî		5.2.3.2. Bi bazdana li ser her du piyan ber bi paş ve diçe. 5.2.3.3. Bi bazdana li ser piyê rastê ber bi pêş ve diçe. 5.2.3.4. Bi bazdana li ser piyê çepê ber bi pêş ve diçe. 5.2.3.5. Ji pêpelûkên bi bilindahiyên cuda ber bi jêr ve diqevize. 5.2.3.6. Li ser astengên bi bilindahiyên cuda bazdide.	Ji bo Beşa 5.2., dema xebatên pêşxistina jêhatiyên motorîk ên giştî yên asta pêşketî tînin, ji qonaxa herî hêsan ber bi ya zehmet ve tê meşandin, û divê gavên pêvajoyê yên hînkirina jêhatiyê (modelkirin, alîkariya devkî û laşî) bînin bikaranîn. Ji bo armanca 5.2.3., ji bo pêşxistina xwebaweriya kesê, divê pêşî di dema xebatên bazdanê de piştgirî ji destekê bê dayîn. Ji bo Beşa 5.2., divê bal bê dayîn ku xet û şiklên cuda têra xwe zelal bin da ku bala kesê bikişînin. Ji bo armanca 5.2.3., divê tedbîr bînin girtin da ku ewlehiya kesê di dema xebatên bazdanê de bê misogerkirin.
Beşa 5.2 Performansa Motorîk a Giştî	5.2.4. Li ser rûyên çemayî dilive.	5.2.4.1. Bi cîhaza alîkar a ku bi kar tîne hildikişê rampeyê. 5.2.4.2. Bi cîhaza alîkar a ku bi kar tîne ji rampeyê dadikeve. 5.2.4.3. Ber bi alî ve ji rastê/çepê hildikişê rampeyê. 5.2.4.4. Ber bi alî ve ji rastê/çepê ji rampeyê dadikeve. 5.2.4.5. Hildikişê rampeyê. 5.2.4.6. Ji rampeyê dadikeve. 5.2.4.7. Ber bi paş ve hildikişê rampeyê. 5.2.4.8. Ber bi paş ve ji rampeyê dadikeve.	Ji bo armanca 5.2.4., divê bal bê dayîn ku rû di dema xebatên hildikişê û daketina rampeyan de neşemite.

Modula 6 — JÊHATİYÊN MOTORÎK ÊN HÛRGILÎ

6. Navê Modulê	JÊHATİYÊN MOTORÎK ÊN HÛRGILÎ
6. Armanca Modulê	Tê armanckirin ku kesên xwedî kêmasiya laşî destên xwe di çalakîyên li gorî temen û asta xwe ya geşedanê de bi kar bînin.
6. Beşên di Modulê de	Girtin û Berdan, Jêhatiyên Xêzkinê, Jêhatiyên Dest û Hevrêziya Dest-Çav

Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 6.1 Girtin û Berdan	6.1.1. Di pozîsyonên cuda de tiştan digire û berdide.	6.1.1.1. Dema li tiştê dinêre bi destê xwe yê rastê digihîje. 6.1.1.2. Dema li tiştê dinêre bi destê xwe yê çepê digihîje. 6.1.1.3. Bi bilindkirina zendê çepê ber bi jor ve tiştê di pozîsyona navîn de digire. 6.1.1.4. Bi bilindkirina zendê rastê ber bi jor ve tiştê di pozîsyona navîn de digire. 6.1.1.5. Di goşeyên cuda yê enîşkê de tiştê bi destê xwe yê çepê digire. 6.1.1.6. Di goşeyên cuda yê enîşkê de tiştê bi destê xwe yê çepê bi dilxwazî berdide. 6.1.1.7. Di goşeyên cuda yê enîşkê de tiştê bi destê xwe yê rastê digire. 6.1.1.8. Di goşeyên cuda yê enîşkê de tiştê bi destê xwe yê rastê bi dilxwazî berdide. 6.1.1.9. Di bilindahiyên cuda yê milê de tiştê bi destê xwe yê çepê digire. 6.1.1.10. Di bilindahiyên cuda yê milê de tiştê bi destê xwe yê çepê bi dilxwazî berdide. 6.1.1.11. Di bilindahiyên cuda yê milê de tiştê bi destê xwe yê rastê digire. 6.1.1.12. Di bilindahiyên cuda yê milê de tiştê bi destê xwe yê rastê bi dilxwazî berdide. 6.1.1.13. Tiliya xwe ya beranekê bi hevrêzî bi tiliyên xwe yê din re bi kar tîne. 6.1.4.14. Her du destan bi hev re di çalakîyên jiyana rojane de bi awayekî fonksiyonel bi kar tîne.	Ji bo armanca 6.1.1., ya ku bi pozîsyonên cuda tê mebestkirin mil, enîşk û zend e. Ji bo armanca 6.1.2., Supîstasyon: ew pozîsyon e ku tê de kefa destê ber bi jor ve ye dema enîşk li kêleka gewdeyê bi 90° çemiyayî ye. Ji bo armanca 6.1.2., Pronasyon: ew pozîsyon e ku tê de kefa destê ber bi jêr ve ye dema enîşk li kêleka gewdeyê bi 90° çemiyayî ye. Ji bo armancên 6.1.1. û 6.1.4., ya ku di armanca yekem de tê mebestkirin çalakîyên girtin/berdanê ye, lê ya ku di armanca çaran de tê mebestkirin bikaranîna jêhatiyên girtin/berdanê di çalakîyên jiyana rojane de ye. Ji bo armanca 6.1.1., divê xebata gihîştin, girtin û berdanê bi tiştên bi rengên geş û pêlîstokên bi mezinahî û şiklên cuda bê kirin. Ji bo Beşa 6.1., heke perwerdeya gihîştin, girtin û berdanê li ser maseyekê bê kirin, divê mase û kursî li pîvanên laşê kesê bên. Ji bo Beşa 6.1., divê tişt, amûr û materyalên ku dê li gorî temen û hewcedariyên kesê bala wan bikişînin bên bikaranîn. Ji bo Beşa 6.1., dema perwerdeya gihîştin, girtin û berdanê tê bicihanîn, divê pêşî ji qonaxa herî hêsan ber bi ya zehmet ve bê meşandin, û divê gavên pêvajoyê yê hînkirina jêhatiyê (modelkirin, alîkariya dîtbarî, bihîstbarî û laşî) bên bikaranîn. Ji bo Beşa 6.1., di perwerdeya girtinê de, divê cureyên girtinê yê cuda — şeweyên girtina bihêz, navîn û lawaz — bi tiştên guncaw bên xebitîn. Ji bo Beşa 6.1., heke tona masûlkeyan di dest û milê de zêde be, divê pêşî ton bê rêkûpêkkirin û paşê xebatên girtin û berdanê bên kirin. Ji bo Beşa 6.1., divê di dema perwerdeyê de bal bê dayîn hevrêziya laş. Ji bo Beşa 6.1., ji bo peydakirina tehrîka hestî di dema perwerdeya girtinê de, girîng e ku amûr û materyalên bi rûyên cuda nixamtî (xalîçe, hirî, plûş, kaxeza qûmê, qumaş, hwd.)

Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
			bên bikaranîn. Ji bo Beşa 6.1., modula girtin û berdanê dikare bi hemû modulên bernameya geşedana motorîk a giştî re bi hev re bê bicihanîn.
Beşa 6.2 Jêhatiyên Xêzkirinê	6.2.1. Xebatên bingeîn ên xêzkirinê pêk tîne.	6.2.1.1. Bi awayekî tesadufî xêzkirinê bêsêrûber dike. 6.2.1.2. Qelem û/an boyaxqelemê bi awayekî guncaw digire. 6.2.1.3. Xetên bingeîn xêz dike. 6.2.1.4. Şiklê bi xetên qutkirî hatî dayîn bi derbasbûna li ser wê temam dike. 6.2.1.5. Şiklên geometrîk ên sade yên hatine xêzkirin kopî dike. 6.2.1.6. Beşa kêma a wêneyekî sade bi xêzkirinê temam dike. 6.2.1.7. Xêzkirinê du-pîvanî dike.	Ji bo tevgera armanckirî 6.2.1.2., divê xetên stûnî/berwarî yên hatine xêzkirin ji 30° zêdetir ji rê dernekevin. Ji bo Beşa 6.2., ew di kesên ku bi kêmanî gihîştine pozîsyona rûniştina bi piştgirî de tê bicihanîn. Ji bo Beşa 6.2., piştgiriya teknolojîk ên wek rasteriya virtual, cîhazên robotîk û alavên elektromekanîk dikarin ji bo pêşxistina jêhatiyên motorîk ên hûrgilî yên ekstremîteya jorîn bên bikaranîn. Ji bo Beşa 6.2., modula jêhatiyên xêzkirinê bi kesên ku 36 mehan temam kirine re tê bicihanîn. Ji bo tevgera armanckirî 6.2.1.1., divê di destpêkê de xêzkirina azad a bêsêrûber bi qelemê bê kirin. Ji bo Beşa 6.2., di xebatên xêzkirinê de, divê ji kesê re bê hînkirin ku pêwîst e qelemê bi tiliya beranekê, ya nîşanê û ya navîn bigire, û divê jêhatiya girtina qelemê bê peyda kirin. Ji bo Beşa 6.2., ji ber ku dê dema xebatên xêzkirinê dest pê dikin hêsantir be, divê boyaxqelemên bi rengên geş, kurt û stûrtir bên bikaranîn. Ji bo Beşa 6.2., tercîha destê ya kesê dema xebatên xêzkirinê tên kirin girîng e. Di kesên ku tercîha destê wan nehatiye diyarkirin de, xêzkirin dikare bi her du destan bê kirin. Paşê, divê kes qelemê bi destê xwe yê tercîhkirî bigire û çalakiya xêzkirinê pêk bîne. Ji bo Beşa 6.2., dema xebatên xêzkirinê tên kirin, ji qonaxa herî hêsan ber bi ya zehmet ve tê meşandin, û gavên pêvajoyê yên hînkirina jêhatiyê (modelkirin, alîkariya devkî û laşî) tên bikaranîn. Ji bo Beşa 6.2., bi destpêkirina ji jêhatiya xêzkirina bêsêrûber bi qelemê, divê paşê ji kesê bê xwestin ku xetên stûnî, berwarî, xwar û şiklên diyar xêz bike. Ji bo Beşa 6.2., di kesên ku şiyana wan a girtina qelemê bi tevahî pêş neketiye de, divê qelemên stûrkirî bên bikaranîn an guhertinê guncaw bên kirin.

Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 6.2 Jêhatiyên Xêzkirinê	6.2.2. Boyax dike.	6.2.2.1. Qadên sînardar boyax dike. 6.2.2.2. Di goşeyên cuda yên milê de boyax dike. 6.2.2.3. Xêzkirinên du- û sê-pîvanî boyax dike.	
Beşa 6.3 Jêhatiyên Dest û Hevrêziya Dest-Çav	6.3.1. Jêhatiyên hevrêziya dest-çav pêk tîne.	6.3.1.1. Tiştên bi mezinahiyên cuda dixê qutiyekê. 6.3.1.2. Tiştên bi mezinahiyên cuda ji qutiyekê derdixe. 6.3.1.3. Tiştan li kêleka hev rêz dike. 6.3.1.4. Tiştan li ser hev kom dike. 6.3.1.5. Bi materyalên şiklandinê berhemên sade çêdike. 6.3.1.6. Pînan dixê textikê pîndar. 6.3.1.7. Kaxezê diçirîne. 6.3.1.8. Rûpelên pirtûkekê hildide. 6.3.1.9. Qadên sînardar boyax dike. 6.3.1.10. Bi qelemê li ser xetan dişopîne. 6.3.1.11. Kaxezê dipêçe. 6.3.1.12. Bi avakirina têkiliya beş-tevahî tiştan bi hev ve girê dide.	Ji bo tevgera armanckirî 6.3.1.10., ew xetê bi kêmanî 10 cm dişopînin.
Beşa 6.3 Jêhatiyên Dest û Hevrêziya Dest-Çav	6.3.2. Jêhatiyên amadekariyê yên ji bo çalakiyên jiyanî rojane pêk tîne.	6.3.2.1. Têlê li ser masûrekê dipêçe. 6.3.2.2. Tiştên bi kun di tîlekê re derbas dike. 6.3.2.3. Bişkokên tîlefonê dipelçiqîne. 6.3.2.4. Fermûarekê vedike. 6.3.2.5. Fermûarekê digire. 6.3.2.6. Mislekê vedike. 6.3.2.7. Mislekê digire.	

Modula 7 — JÊHATİYÊN MOTORÎK ÊN TÊGIHIŞTINA HESTÎ / PÊVAJOKIRINA HESTÎ

7. Navê Modulê	JÊHATİYÊN MOTORÎK ÊN TÊGIHIŞTINA HESTÎ / PÊVAJOKIRINA HESTÎ
7. Armanca Modulê	Tê armanckirin ku kesên xwedî kêmasiya laşî bersivên adaptîf ên guncaw ji tehrîkên hestî yên înteroseptîf û eksteroseptîf re û ji hawîrdorê re di çalakiyên jiyana rojane de bidin.
7. Beşên di Modulê de	Pergala Proprioseptîf, Pergala Vestîbular, Pergala Taktîl, Têgihiştina Dîtbarî

Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 7.1 Pergala Proprioseptîf	7.1.1. Dema çavên wan vekirî ne ji laşê xwe agahdar e.	7.1.1.1. Dema çavên wan vekirî ne ji pozîsyona laşê xwe agahdar e. 7.1.1.2. Dema çavên wan vekirî ne ji beşên laşê ku tîr livandin agahdar e. 7.1.1.3. Dema çavên wan vekirî ne ji şikl û aliyê tevgerên laş agahdar e.	Ji bo Beşa 7.1., piştgiriyên teknolojîk ên wek rasteriya virtual, cîhazên robotîk û alavên elektromekanîk dikarin ji bo pêşxistina jêhatiyên motorîk ên hûrgilî yên ekstremîteya jorîn bîr bikarin. Ji bo armançên 7.1.1. û 7.1.2., dikarin çalakiyên li gorî asta geşedana kesê yê ku dê hişmendiya laşê wan zêde bikin (qevizîn, pêldan, kişandin, hwd.) û lîstik (seksek, kişandina bendikê, erebeya destan, hwd.) bîr tercîh bikin. Ji bo tevgera armanckirî 7.1.3.1., dikarin çalakiyên ku pozîsyonên rawestana li ser zik û xişînê yê li gorî asta geşedana kesê di hewînî (siwarbûna skûterê di pozîsyona li ser zik de, hilkişîn bi xişînê an derbasbûna li ser astengan, hwd.) bîr hilbijartin.
Beşa 7.1 Pergala Proprioseptîf	7.1.2. Dema çavên wan girtî ne ji laşê xwe agahdar e.	7.1.2.1. Dema çavên wan girtî ne ji pozîsyona laşê xwe agahdar e. 7.1.2.2. Dema çavên wan girtî ne ji beşên laşê ku tîr livandin agahdar e. 7.1.2.3. Bi çavên girtî ji şikl û aliyê tevgerên laş agahdar e.	
Beşa 7.1 Pergala Proprioseptîf	7.1.3. Laşê xwe di çalakiyên bergiriyê de bi kar tîne.	7.1.3.1. Di pozîsyonên cuda de giraniya guncaw diguhêze ser beşên laş. 7.1.3.2. Tiştên giran û mezin bi destên xwe pêl dide. 7.1.3.3. Tiştên giran û mezin bi piyên xwe pêl dide. 7.1.3.4. Tiştên giran û mezin dikişîne. 7.1.3.5. Hildikişê cihê hatî nîşandan (barên dîwêr, derenceya bendikî, dîwarê hilkişînê, hwd.). 7.1.3.6. Ji cihê hatî nîşandan dadikeve (barên dîwêr, derenceya bendikî, dîwarê hilkişînê, hwd.). 7.1.3.7. Li ser trampolînê dilehije/diqevize. 7.1.3.8. Laşê xwe di çalakiyên bi bendên bergiriyê û alavên elastîk tîr kirin de bi kar tîne.	
Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 7.2 Pergala	7.2.1. Di pozîsyonên cuda de xwe li guhertinên hawîrdor, rû û tehrîkê	7.2.1.1. Di pozîsyona li ser pişt de xwe li guhertinên hawîrdor, rû û tehrîkê diadicîne.	Ji bo armanca 7.2.1., adaptasyon ji aliyê motorîk ve: tê hêvîkirin ku kes bertekên rastbûnê, hevşengî û parastinê yê li gorî asta xwe ya geşedane derxe holê.

Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Vestîbular	diadicîne.	7.2.1.2. Di pozîsyona li ser zik de xwe li guhertinên hawîrdor, rû û tehrîkê diadicîne. 7.2.1.3. Di pozîsyonên rûniştinê yên cuda de xwe li guhertinên hawîrdor, rû û tehrîkê diadicîne. 7.2.1.4. Di pozîsyona xîşînê de xwe li guhertinên hawîrdor, rû û tehrîkê diadicîne. 7.2.1.5. Di pozîsyona li ser çokan de xwe li guhertinên hawîrdor, rû û tehrîkê diadicîne. 7.2.1.6. Dema çavên wan girtî ne hevsengiya xwe di pozîsyona rawestanê de diparêze. 7.2.1.7. Xwe li tehrîkên zivirandinê diadicîne. 7.2.1.8. Dema li ser cureyên cuda yên hêlekanaan dilehiye bersiveke laşî ya guncaw ji tehrîkên bihîstbarî, dîtbarî û laşî re dide.	Ji bo armanca 7.2.1., adaptasyona hestî û tevgerî: tê hêvîkirin ku kes bersiveke vestîbular a hîperhestiyar û hîpohestiyar nîşan nede. Ji bo armanca 7.2.1., lûle, hêlekan, rûyê nerm, rûyê çemayî hwd. dikarin ji bo guhertinên hawîrdor, tehrîk û rû bîn bikaranî. Ji bo tevgera armanckirî 7.2.1.7., ji bo dayîna tehrîkeke zivirandinê, kes dikare li dora xwe an li ser hêlekanekê bê zivirandin. Piştî zivirandinê, an tam li pey zivirandinê, tê hêvîkirin ku xwe li çalakiya hîlbijartî biadicîne.
Beşa 7.3 Pergala Taktîl	7.3.1. Bersiveke guncaw ji tehrîkên taktîl re dide.	7.3.1.1. Dema çavên wan vekirî ne beşa laş a ku lê tê dan nîşan dide/dibêje. 7.3.1.2. Dema çavên wan girtî ne beşa laş a ku lê tê dan nîşan dide/dibêje. 7.3.1.3. Bi asteke bersivê ya guncaw destê li tiştên bi tekstûr an taybetmendiyên cuda dide. 7.3.1.4. Dema çavên wan vekirî ne tiştan bi destdanê nas dike. 7.3.1.5. Dema çavên wan girtî ne tiştan bi destdanê nas dike. 7.3.1.6. Dema li ser rûyên bi tekstûrên cuda dimeşe bersiveke guncaw dide.	Ji bo tevgera armanckirî 7.3.1.3., asta bersivê ya neguncaw dikare bi du şêweyan bê dîtin. Ev in: a. Bersiva Hîpohestiyar (Hestiyariya Kêmbûyî): Kesên bi hîpohestiyariya taktîl dikarin daxwazeke zêde ya destdana li avahiyên bi tekstûrên cuda nîşan bidin û dibe ku ji tehrîkên taktîl ên zêdebûyî aciz nebin. Mînak, kesekî bi hîpohestiyariya devkî bi domdarî tercîh dike ku tiştan têxe devê xwe. b. Bersiva Hîperhestiyar (Hestiyariya Zêde): Kesên bi hîperhestiyariya taktîl dikarin ji tehrîkên taktîl ên ku yên din pê nahesin aciz bibin û dikarin bertekeke zêdebûyî nîşan bidin. Mînak, kes naxwaze destê li pêlîstokeke plûş a ku jê re tê dirêjkirin bide.
Beşa 7.3 Pergala Taktîl	7.3.2. Dema çavên wan girtî ne tehrîkên taktîl ji hev cuda dike.	7.3.2.1. Tiştên bi rûyên cuda nîşan dide/dibêje. 7.3.2.2. Tiştan bi destdanê li gorî germahiya wan ji hev cuda dike. 7.3.2.3. Tiştan li gorî lerza wan ji hev cuda dike. 7.3.2.4. Tiştan li gorî giraniya wan ji hev cuda dike.	Ji bo armanca 7.3.2., tişt dema çavên kesê vekirî ne jê re tê nasandin. Perwerde bi çavên girtî tê domandin.
Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 7.4 Têgihiştina Dîtbarî	7.4.1. Li ser tehrîka pêşkêşkirî hûr dibe.	7.4.1.1. Têkiliya çav datîne. 7.4.1.2. Bi baldarî li tehrîkeke dîtbarî ya bi şikleke cuda dinêre. 7.4.1.3. Bi baldarî li tehrîkeke dîtbarî ya bi rengêkî cuda dinêre. 7.4.1.4. Bi baldarî li tehrîkeke dîtbarî ya di mesafeya nêz de dinêre.	Ji bo tevgera armanckirî 7.4.1., çalakiyên wek daketina derenceyan, derbasbûna li ser astengekê bêtî lêketina wê, û girtina tiştêkî hatî dirêjkirin bi lez, hêz û şêweya tevgerê ya guncaw dikarin bîn bikaranî.

Beş	Armanc	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
		7.4.1.5. Bi baldarî li tehrîkeke dîtbarî ya di mesafeyeke dûr de dinêre.	
Beşa 7.4 Têgihiştina Dîtbarî	7.4.2. Tehrîkeke dîtbarî dişopîne.	7.4.2.1. Tehrîkeke dîtbarî ya livbar bi tevgerên serî bi awayekî guncaw dişopîne. 7.4.2.2. Tehrîkeke dîtbarî ya livbar bi tevgerên çavan bi awayekî guncaw dişopîne.	
Beşa 7.4 Têgihiştina Dîtbarî	7.4.3. Tehrîkeke dîtbarî ji hev cuda dike.	7.4.3.1. Tehrîkeke ronîkirî ji hev cuda dike. 7.4.3.2. Tehrîkeke bi rengê berevajî ji hev cuda dike. 7.4.3.3. Tehrîkeke bi rengê cuda ji hev cuda dike. 7.4.3.4. Şiklên li ser hev hatine xêzkirin ji hev cuda dike. 7.4.3.5. Cudahiyên dîtbarî yên tişt û şiklan ji hev cuda dike.	

Modula 8 — ÇALAKIYÊN JIYANA ROJANE

8. Navê Modulê	ÇALAKIYÊN JIYANA ROJANE
8. Armanca Modulê	Tê armanckirin ku kesên xwedî kêmasiya laşî di jiyana rojane de li malê bi serbixwe bilivin û çalakiyên cillêkirin/cilrakirin û xwarin/vexwarinê bi serbixwe pêk bînin.
8. Beşên di Modulê de	Serxwebûn li Malê, Çalakiyên Lênêrîna Kesane, Cilrakirin, Cillêkirin, Vekirin/Girtina Girêdanên Cilan, Çalakiyên Xwarin û Vexwarinê

Beş	Armanc	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 8.1 Serxwebûn li Malê	8.1.1. Li malê bi serbixwe dilive.	8.1.1.1. Bi wergirtina piştgiriyê ji gewdeya xwe destgirê derî vedike. 8.1.1.2. Bi wergirtina piştgiriyê ji gewdeya xwe destgirê derî digire. 8.1.1.3. Bi bikaranîna her du destan destgirê derî vedike. 8.1.1.4. Bi bikaranîna her du destan destgirê derî digire. 8.1.1.5. Bi bikaranîna destekê destgirê derî vedike. 8.1.1.6. Bi bikaranîna destekê destgirê derî digire. 8.1.1.7. Destgirê derî yê zivirok bi zivirandinê vedike. 8.1.1.8. Dolabeke şemitok vedike. 8.1.1.9. Dolabeke şemitok digire. 8.1.1.10. Berkêşkekê vedike. 8.1.1.11. Berkêşkekê digire. 8.1.1.12. Dolabekê vedike. 8.1.1.13. Dolabekê digire.	Tê hêvîkirin ku kes armanc û tevgerên armanckirî yên di Beşa 8.1. de bi serbixwe bi dest bixe. Heke ew alaveke xwe-alîkariyê ya wek gerok, gopalê Kanadî an trîpodê bi kar bînin, pêkanîna tevgerên armanckirî yên têkildar wek serbixwe tê pejirandin. Di nîrxandinê de, heke hawîrdorek tune be ku tevgerên armanckirî tê de bînin çavdêrkirin, dikare agahî ji malbatê bê wergirtin.
Beşa 8.2 Çalakiyên Lênêrîna Kesane	8.2.1. Çalakiyên lîênêrîna kesane pêk tîne.	8.2.1.1. Misleke ku ber bi jor û jêr ve dilive vedike. 8.2.1.2. Misleke ku ber bi jor û jêr ve dilive digire. 8.2.1.3. Misleke bi serê zivirok vedike. 8.2.1.4. Misleke bi serê zivirok digire. 8.2.1.5. Destên xwe dişo. 8.2.1.6. Destên xwe hişk dike. 8.2.1.7. Rûyê xwe dişo. 8.2.1.8. Rûyê xwe hişk dike. 8.2.1.9. Diranên xwe firçe dike. 8.2.1.10. Porê xwe şeh dike.	
Beş	Armanc	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 8.3 Cilrakirin	8.3.1. Cilên xwe ji xwe derdixe.	8.3.1.1. Goreyên xwe derdixe. 8.3.1.2. Pantorê derdixe. 8.3.1.3. Kazaxa xwe derdixe. 8.3.1.4. Tîşorta xwe derdixe. 8.3.1.5. Dêrikê xwe derdixe. 8.3.1.6. Hirîka xwe ya bişkokdar derdixe.	Ji bo Beşa 8.3., divê di hînkirina çalakiyên cilrakirin û cillêkirinê de rêkûpêkkirinên pêwîst bi berçavgirtina nependîya kesê bînin kirin. Ji bo tevgera armanckirî 8.3.1.2., dema li ser çalakiyên derxistin û lêkirina pantor/dêrikê tê xebitîn, divê hînkirin bi pantor/dêrikên bi lastîk dest pê bike û paşê bi pantor/dêrikên bi fermûar û bişkokan bê xebitîn.

Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
		8.3.1.7. Çakêta xwe derdixe. 8.3.1.8. Elega xwe derdixe. 8.3.1.9. Fanîleya xwe ya stûr derdixe. 8.3.1.10. Parka/paltoya/kincê xwe yê zivistanê derdixe. 8.3.1.11. Pêlav/potîn/çîzmeyên xwe derdixe. 8.3.1.12. Kumê xwe derdixe. 8.3.1.13. Destkêşên xwe derdixe. 8.3.1.14. Şaşika xwe derdixe. 8.3.1.15. Fanîleya xwe ya jêrîn derdixe. 8.3.1.16. Kincê xwe yê jêrîn derdixe. 8.3.1.17. Goreyên dirêj derdixe. 8.3.1.18. Fîstaneke derdixe.	Ji bo tevgera armanckirî 8.3.1.10., ji ber ku derxistin û lêkirina parka, palto û kincê zivistanê taybetmendiye wekhev nîşan didin, ew bi hev re wek tevgera armanckirî hatine nixandin. Divê pêvajoya hînkirinê li gorî cilê ku kes bi kar tîne bê plansazkirin.
Beşa 8.4 Cillêkirin	8.4.1. Cilên xwe li xwe dike.	8.4.1.1. Goreyên xwe li xwe dike. 8.4.1.2. Pantorê xwe li xwe dike. 8.4.1.3. Kazaxa xwe li xwe dike. 8.4.1.4. Tîşorta xwe li xwe dike. 8.4.1.5. Dêrikê xwe li xwe dike. 8.4.1.6. Hirîka xwe ya bişkokdar li xwe dike. 8.4.1.7. Çakêta xwe li xwe dike. 8.4.1.8. Elega xwe li xwe dike. 8.4.1.9. Fanîleya xwe ya stûr li xwe dike. 8.4.1.10. Parka/paltoya/kincê xwe yê zivistanê li xwe dike. 8.4.1.11. Pêlav/potîn/çîzmeyên xwe li xwe dike. 8.4.1.12. Kumê xwe li xwe dike. 8.4.1.13. Destkêşên xwe li xwe dike. 8.4.1.14. Şaşika xwe li xwe dike. 8.4.1.15. Fanîleya xwe ya jêrîn li xwe dike. 8.4.1.16. Kincê xwe yê jêrîn li xwe dike. 8.4.1.17. Goreyên dirêj li xwe dike. 8.4.1.18. Fîstaneke li xwe dike.	Ji bo Beşa 8.4., divê hevkarîya bi malbatê re bê kirin da ku bidestxistin, herikbarî, mayîndebûn û giştîkirina çalakiyên cillêkirinê bîn misogerkin. Ji bo Beşa 8.4., divê hevkarîya bi malbatê re bê kirin da ku bidestxistin, herikbarî, mayîndebûn û giştîkirina çalakiyên cillêkirinê bîn misogerkin.
Beşa 8.5 Vekirin/Girtina Girêdanên Cilan	8.5.1. Girêdanên li ser cilên xwe vedike.	8.5.1.1. Çitçitekê vedike. 8.5.1.2. Girêdaneke çengal-û-xelek (Velcro) vedike. 8.5.1.3. Fermûarekê vedike. 8.5.1.4. Bişkokekê vedike. 8.5.1.5. Çengal û xelekekê vedike. 8.5.1.6. Kelepçeyekê vedike. 8.5.1.7. Benikekê vedike.	

Beş	Armanç	Tevgerên Armanckirî	Ravekirin
Beşa 8.5 Vekirin/Girtina Girêdanên Cilan	8.5.2. Girêdanên li ser cilên xwe digire.	8.5.2.1. Çîrçîtekê digire. 8.5.2.2. Girêdaneke çengal-û-xelek (Velcro) digire. 8.5.2.3. Fermûarekê digire. 8.5.2.4. Bişkokekê digire. 8.5.2.5. Çengal û xelekekê digire. 8.5.2.6. Kelepçeyekê digire. 8.5.2.7. Benikekê girê dide.	
Beşa 8.6 Çalakiyên Xwarin û Vexwarinê	8.6.1. Bi çetel/kevçî/kêrê xwarinê dixwe.	8.6.1.1. Bi tiliyên xwe xwarinê dixwe. 8.6.1.2. Bi çetelekê xwarinê dixwe. 8.6.1.3. Bi kevçiyekê xwarinê dixwe. 8.6.1.4. Bi çetel û kêrê bi hev re xwarinê dixwe.	Ji bo Beşa 8.6., divê pozîsyoneke xwarindanê ya li gorî asta geşedana kesê bê peydakirin. Ji bo Beşa 8.6., divê pozîsyoneke xwarindanê ya li gorî asta geşedana kesê bê peydakirin. Ji bo Beşa 8.6., divê hîlbijartina xwarin û vexwarinê bi qewamiyên cuda bi taybetî ji bo kesê bê peydakirin. Ji bo Beşa 8.6., di kesên ku hestiyariya devkî û pîrsgirêkên motorîk ên devkî di wan de tîn dîtin, divê bikaranîna tehrîkên motorîk ên devkî bê berçavgirtin. Ji bo Beşa 8.6., dema li ser çalakiyên xwarinê tê xebitîn, divê hînkirin bi berçavgirtina dema ku kes tê navenda perwerdeyê bê plansazkirin. Ji bo Beşa 8.6., divê hînkirina çalakiyên xwarinê bi xwarin û vexwarinê ku kes jê hez dike dest pê bike, û divê kes bi pêşkêşkirina hîlbijartinan di materyalên ku dê bîr bikaranîn de bê motîvekirin.
Beşa 8.6 Çalakiyên Xwarin û Vexwarinê	8.6.2. Bi qamîşk/ji perdaxekê/ji şûşeyekê/ji qutiyekê şileyê vedixwe.	8.6.2.1. Bi qamîşkekê şileyê vedixwe. 8.6.2.2. Ji perdaxekê şileyê vedixwe. 8.6.2.3. Ji şûşeyekê şileyê vedixwe. 8.6.2.4. Ji qutiyekê şileyê vedixwe.	

PÊVEK

TESTA PÎVAN-REFERANSÎ (TPR) — PÊVEK-1

Nav û Paşnavê Kesê: _____

Sala Perwerdeyê: _____ / _____

Navê Modulê: _____ Hejmara Beşê: _____

Navê Mamoste: _____

Dîrok:

Nirx. destpêkê: ____/____/____ Nirx. navber: ____/____/____ Nirx. dawî: ____/____/____

Tevgerên Armanckirî	Materyal/Pirs	Talîmat	Pîvan	Erê/Na		
				Nirx. destpêkê	Nirx. navber	Nirx. dawî
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						

nirx.: nirxandin

LÎSTEYA KONTROLÊ — PÊVEK-2

Nav û Paşnavê Kesê: _____

Sala Perwerdeyê: _____ / _____

Navê Modulê: _____ Hejmara Beşê: _____

Navê Mamoste: _____

Dîrok:

Nirx. destpêkê: ____/____/____ Nirx. navber: ____/____/____ Nirx. dawî: ____/____/____

Tevgerên Armanckirî	Materyal/Pirs	Nirx. destpêkê	Nirx. navber	Nirx. dawî	Ravekirin
		Erê (+)/Na (-)	Erê (+)/Na (-)	Erê (+)/Na (-)	
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					

nirx.: nirxandin

RUBRÎK — PÊVEK-3

Nav û Paşnavê Kesê: _____

Dîroka Destpêk û Dawiya Perwerdeyê: ____/____/____

Navê Modul - Beşê: ____/____/____

Dîroka Nirxandinê: ____/____/____

Armanç/Tevgera Armanckirî:

Pîvan	Asta Performansê û Pênase		
	Nebes (3)	Navîn (2)	Baş (1)

Nîşe: Dikare li gorî jêhatiya ku dê bê pîvandin bi 3, 4 an 5 astan bê amadekirin.

FORMA TOMARA PERFORMANSÊ — PÊVEK-4

Nav û Paşnavê Kesê: _____

Navê Mamoste: _____

Dîroka Nirxandina Destpêkê: ____/____/____

Dîroka Nirxandina Dawî: ____/____/____

Beş	Armanç	Nirxandin	Hejmara Tevgera Armanckirî														
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Beşa 1.1	Armanca 1.1.1	Destpêk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
		Dawî	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
	Armanca 1.1.2	Destpêk	x	x	x	x	x										
		Dawî	+	+	+	+	+										
	Armanca 1.1.3	Destpêk	x	x	x	x	x	x	x	x							
		Dawî	+	+	+	+	+	+	+								
Beşa 2.1	Armanca 2.1.1	Destpêk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					
		Dawî	+	+	+	+	+	+	+	+							
	Armanca 2.1.2	Destpêk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Dawî	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
Beşa 3.1	Armanca 3.1.1	Destpêk	x	x	x												
		Dawî	+	+	+												
	Armanca 3.1.2	Destpêk	x	x													
		Dawî	+	+													
	Armanca 3.1.3	Destpêk	x	x													
		Dawî	+	+													

Nîşe: Forma Tomara Performansê ji bo her modulê di destpêk û dawîya pêvajoya hînkirinê de bi cuda tê dagirtin.

x: Tevgera armanckirî ya ku tê armanckirin bê bidestxistin

+: Tevgera armanckirî ya bidestketî

FORMA KURTEYA ŞOPANDINA PÊŞKETINÊ YA BPK — PÊVEK-5

Nav û Paşnavê Kesê: _____

Navê Mamoste: _____

Sala Perwerdeyê: _____/_____/_____

Dîroka Nirxandina Dawî: _____/_____/_____

Dîroka Nirxandina Destpêkê: _____/_____/_____

Modul	Beşên di Modulê de	Armançên di BPK'ê de	Tevgerên Armanckirî yên Bidestketî	Tevgerên Armanckirî yên Tê Armanckirin Bê Hînkirin	Tevgerên Armanckirî yên Li Ser Hatine Xebitîn	Tevgerên Armanckirî yên Nehatine Bidestxistin	Sedemên Nebidestxistinê	Pêşniyar
Modula 1 (Navê Modulê)	Beşa 1.1 (Navê Beşê)	Armanca 1.1.1						
		Armanca 1.1.2						
		Armanca 1.1.3						
		Armanca 1.1.4						
	Beşa 1.2 (Navê Beşê)	Armanca 1.2.1						
		Armanca 1.2.2						
Modula 2 (Navê Modulê)	Beşa 2.1 (Navê Beşê)	Armanca 2.1.1						
		Armanca 2.1.2						

Nîşe: Forma Kurteya Şopandina Pêşketinê ya BPK li ser bingeha daneyên ji nirxandinên di dema bicihanîna BPK'ê, di dema hînkirinê û di dawiya hînkirinê de hatine kirin bidestketî tê dagirtin. Daneyên di vê formê de ji bo nirxandinên xam ên ku dê di sala perwerdeyê ya bê de bên kirin tên berçavgirtin.

LÎSTEYA KONTROLÊ YA PORTFOLYOYÊ — PÊVEK-6

Ev form hatiye amadekirin da ku naveroka portfolyoyên ji aliyê kesan ve piştî temamkirina modulekê an di dawiya sala perwerdeyê de amadekirî bê kontrolkirin, berî ku portfolyo ji NRL'ê re bîn şandin. Ew her wiha hatiye amadekirin da ku di destpêka pêvajoya perwerde û hînkirinê de agahî bide li ser ka divê çi di naveroka portfolyoyên ku dê bîn amadekirin de cih bigire. Dema portfolyo tê pêşkêşkirin, berhem/xebatên jêrîn dê pêşî ji aliyê saziya hînkirinê ya taybet ve bîn kontrolkirin, û dema dosya digihîje NRL'ê, dê ji aliyê NRL'ê ve bê kontrolkirin û stûnên têkildar dê bîn dagirtin.

Nav û Paşnavê Kesê: _____

Dîrok: ____/____/____

Sala Perwerdeyê: ____/____

Navê Modulê: _____

Xebat/Berhem	Saziya Hînkirinê ya Taybet	Navenda Rêberî û Lêkolînê (NRL)
	Ravekirin	Ravekirin
BPK'ya kesê		
BHK (Bernameya Hînkirinê ya Kesane)		
Forma Kurtiya Şopandina Pêşketinê ya BPK (2 kopî)		
Formên Tomara Performansê		
Nimûneya BHK'ê		
Forma Tomara Şopandina Pêşketinê ya Nimûne		
Grafîka Şopandina Pêşketinê ya Nimûne		
Amûrên Pîvandî yê Nimûne (Test)		
Nimûneyên Erkên Malê yê di Pêvajoya Hînkirinê de Hatine Kirin		
Nimûneyên Kaxezên Xebatê yê ji Aliyê Kesê ve di Pêvajoya Hînkirinê de Hatine Kirin		
Nimûneyên Tomara Dengî û Vîdeo yê ku Xebatên Kesê Dihewînin (Heke destûr ji malbatê bê wergirtin dikare cih bigire)		

RUBRÎKA PORTFOLYOYÊ — PÊVEK-7

Nav û Paşnavê Kesê: _____

Dîroka Nirxandinê: ____/____/____

Dîroka Destpêkirina Perwerdeyê: ____/____/____

Navê Modulê: _____

RAVEKIRIN: Ev amûr hatiye amadekirin da ku portfolyoyên ku tê de berhemên cuda yên ji aliyê kesên me ve li gorî modul an modulên têkildar di sala perwerdeyê de amadekirî û amûrên pîvandî yên cuda yên ji aliyê mamosteyan ve ji bo hînîkirin û geşedanê bicihanîn tî gihandin hev bî nirxandin. Di nirxdana portfolyoyên kesane yên amadekirî de, ji kerema xwe her yekê ji pîvanên jêrîn bi cuda vekolin.

Pîvan	Hewceyî Başîrkirinê (1)	Navîn (2)	Baş (3)	Gelekî Baş (4)
Naverok	Hema hema ti ji xebatên ku divê di çarçoveya Beşa 1, Beşa 2 û Beşa 3 ya portfolyoyê de cih bigirin tune ne. Tenê BPK'ya kesê heye. Formên tomarê û/an grafîkên geşedanê yên ku geşedana kesê nîşan didin jî cih nagirin.	BPK'ya kesê û Forma Tomara Performansê ya di çarçoveya Beşa 1 ya portfolyoyê de hene. Xebatên ku divê di çarçoveya Beşa 2 û Beşa 3 de cih bigirin cih nagirin. Formên tomarê û/an grafîkên geşedanê yên ku geşedana kesê nîşan didin bi qismî hene lê agahiyeke gelekî rûvekî didin.	Beşeke girîng a xebatên ku divê di çarçoveya Beşa 1, Beşa 2 û Beşa 3 ya portfolyoyê de cih bigirin heye. Berhemên nimûne bi agahiyên di forma tomara performansê de re li hev tî, û formên tomarê û/an grafîkên geşedanê yên ku geşedana kesê nîşan didin cih digirin.	Hemû xebatên ku divê di çarçoveya Beşa 1, Beşa 2 û Beşa 3 ya portfolyoyê de cih bigirin hene. Berhemên nimûne bi agahiyên di forma tomara performansê de re li hev tî, û formên tomarê û/an grafîkên geşedanê yên ku geşedana kesê nîşan didin cih digirin.
Rewşa Bidestxistina Armancan	Dema berhem, form û forma tomara performansê ya di portfolyoyê de tî vekolîn, tî dîtin ku ti ji armancên berî hînîkirinê danî nêhatine bidestxistin, an ku tenê yek an du ji wan hatine bidestxistin.	Dema berhem, form, forma tomara performansê hwd. yên di portfolyoyê de tî vekolîn, tî dîtin ku bi qasî nivê armancên berî hînîkirinê danî hatine bidestxistin.	Dema berhem, form, forma tomara performansê hwd. yên di portfolyoyê de tî vekolîn, tî dîtin ku beşeke girîng a armancên berî hînîkirinê danî hatiye bidestxistin.	Dema berhem, formên tomara performansê hwd. yên di portfolyoyê de tî vekolîn, tî dîtin ku armancên berî hînîkirinê danî bi tevahî hatine bidestxistin.
Amûrên Pîvandî	Amûrên pîvandî yên ku wek nimûne di portfolyoyê de cih digirin bi giştî bi armancên kesê û tevgerên armanckirî yên di modulan de re li hev nayên. Wekî din, ew hewceyî başîrkirinê ne ji aliyê teknîkî ve (taybetmendî û pircureyiya ku divê hebe) û ji aliyê kalîteyê ve (naverok).	Amûrên pîvandî yên ku wek nimûne di portfolyoyê de cih digirin bi giştî bi armancên kesê û tevgerên armanckirî yên di modulan de re li hev tî. Lê belê, ew hewceyî başîrkirinê ne ji aliyê kalîteyê ve (ji aliyê naverokê ve).	Herçend amûrên pîvandî yên ku wek nimûne di portfolyoyê de cih digirin bi armancên kesê û tevgerên armanckirî yên di modulan de re li hev tî, ew hewceyî hinekî başîrkirina zêdetir in ji aliyê teknîkî ve (taybetmendî û pircureyiya ku divê hebe).	Amûrên pîvandî yên ku wek nimûne di portfolyoyê de cih digirin ji aliyê berfirehiya berfireh, hejmara pirsan, teknîkê hwd. ve bi awayekî guncaw hatine amadekirin da ku armancên kesê û tevgerên armanckirî yên di modulan de bipîvin.
Raporkirina Geşedanê	Di portfolyoyê de ti amûrek tune ye ku pêvajoya geşedana kesê nîşan bide.	Tabloyên tomarê/grafîkên nimûne yên di portfolyoyê de pêşkêşkirî pêvajoya geşedana kesê nîşan nadin. An jî bi tevahî bi armancan ve girêdayî ne.	Herçend tabloyên tomarê/grafîkên nimûne yên di portfolyoyê de pêşkêşkirî bi giştî pêvajoya geşedana kesê nîşan didin, ew agahiyeke berfireh nadin.	Tabloyên tomarê/grafîkên nimûne yên di portfolyoyê de pêşkêşkirî agahiyeke berfireh li ser performansê kesê didin.

Pîvan	Hewceyî Baştirkirinê (1)	Navîn (2)	Baş (3)	Gelekî Baş (4)
Pircureyiya Berheman	Di portfoliyoyê de tenê cureyek nimûne ji xebatên ji bo armancên kesê hatine kirin tê dayîn.	Nimûneyên du an sê cureyan ji xebatên ji bo armancên kesê hatine kirin jî di portfoliyoyê de cih digirin.	Nimûneyên du an sê cureyan ji xebatên ji bo armancên kesê hatine kirin jî di portfoliyoyê de cih digirin. Hejmara nimûneyên taybet bi cureyê jî di asteke bes de ye.	Nimûneyên cuda ji xebatên ji bo armancên kesê hatine kirin (nimûneyên testan, kaxezên xebatê, video, tomarên dengî, erkên malê, çalakî) di portfoliyoyê de tîr pêşkêşkirin. Nimûneyên pêşkêşkirî hem ji aliyê hejmarê ve bes in hem jî ji aliyê kalîteyê ve taybetmendiyên cuda yên kesê nîşan didin.
Rêzbendî	Belge û berhemen di portfoliyoyê de bêtîr lihevhatina bi Beşa 1, Beşa 2 û Beşa 3 re bi awayekî tesadûfî hatine dosyekirin. Dosya pir bêserûber xuya dike.	Belge û berhemen di portfoliyoyê de bi Beşa 1 re li hev tîr, lê beşên din bi awayekî tevlihev hatine dosyekirin.	Belge û berhemen di portfoliyoyê de li gorî Beşa 1 û Beşa 2 bi awayekî guncaw hatine dosyekirin û bi giştî birêkûpêk in.	Belge û berhemen di portfoliyoyê de li gorî Beşa 1, Beşa 2 û Beşa 3 hatine dosyekirin. Dosya ji aliyê rêzbendiyê ve gelekî baş e.

Aliyên Bihêz ên Dosyayê:	
Aliyên Dosyayê yên ku Divê Bê Pêşxistin:	

BERNAMEYA PERWERDEYA PIŞTGIRÎ JI BO KESÊN XWEDÎ KÊMASIYA LAŞÎ